Ninas Dagbok

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk har digitaliserats 2013 av **Göteborgs Universitetsbibliotek** och anpassats för Projekt Runeberg i april 2014 av Ralph E.

AGNES von KRUSENSTJERNA

NINAS DAGBOK

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLMAGNES von KRUSENSTJERNA

NINAS DAGBOK

STOCKHOLM - ALBERT BONNIERS FÖRLAGSTOCKHOLM - ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1917En Pen er en Forraeder Din Sorg og dine Glaeder Den lytter til, og taler om For både den og den. En Pen kan Hjertet lette, Det indestaengte, traette. Og blive dig din rette, Din allerbedste Ven.

Vaer derfor klog, forsiktig, Og sanddru og opriktig, Den lille Sag er viktig, At röre ved en Pen.

Helena Nyblom.Skogsbo, den 11 aug. 19..

Jaha.

Livet är ett paradis med förbjudna frukter, som måtte vara bra goda att äta av.

Jag önskar — nej — jo — *vad* önskar jag egentligen? Att någonting skulle hända — någonting underbart — någonting, som skulle vända upp och ner på gamla Lova på Ulla och på Karl, mest på Karl.

Kan man nu tänka sig något så kolugnt som Karl! Han retar gallan på mig.

En storväxt man, bred över axlarna och stark som en björn, som bara sitter på brukskontoret hela dagarna och skriver och räknar, räknar och skriver. Inte alls min stil av bruksägare.

En bruksägare skall gå i sportdräkt hela dagen, vara ute i skog och mark, komma hem till middagen och svära, riktigt dunder-svära över allting och om kvällarna sitta vid härden och berätta jakthistorier med pipan i mun och rensa sin bössa eller göra i ordning fiskdonen. Så skall det vara. Och det

7skall lukta skog och mark av hans kläder, och ibland brinna något vilt djupt inne i hans mörka ögon.

Karl! Nähä då!

Han kommer lika fin och putsad till middagen, som vore han en husarlöjtnant, och hela kvällen sitter han i sin privilegierade länstol och läser... Jakthistorier? Inte! Romaner, moderna romaner, franska, tyska, engelska och svenska om vartannat, och så retar han mig, för att jag inte läser tyska böcker. Man kan verkligen inte mycket tyska, då man gått ut åttonde klassen i skolan, och det lilla jag kunde, har jag glömt. Det är ju i alla fall över ett år sedan, jag slutade.

Vad jag tycker det är längesedan nu, och så mycket som hänt. Ack liv! Egentligen, om jag skall erkänna det, har det då inte hänt så förskräckligt mycket. Jag har varit hemma i Stockholm hela tiden och hjälpt till i hushållet. Att jag hjälpte till, påstodo bröderna, inte märktes på något annat, än

8att jag gick omkring med ett litet muslinsförkläde på magen, och när jag nu ser, hur mycket det är att göra här på landet, kan jag inte begripa vad jag egentligen gjorde.

Men däruppe går tiden så fort: Så kommer ens bästa vän och vill prata, naturligtvis om kärlek — så går man ut och dricker te — så hem igen och kluddar på en tavla, som aldrig blir färdig — och så måste man naturligtvis på en bestämd timme gå på en bestämd gata för att möta en bestämd —. Ja, allt det där tar tid.

När jag nu tänker tillbaka på det och på honom, som jag älskade, tycker jag att alltsammans är så långt, långt fjärran, som såge jag det från fel ända av en kikare — och jag är glad däröver.

Än en gång ville jag inte uppleva den förfärliga smärtan blandad med den mest jublande fröjd.

För resten, när jag nu tänker på honom och inte har kikaren på närsikt, så — skall jag krossa drömmen? — var han inte så

9förtjusande, som jag gjorde upp, och mitt hårda beslut att glömma honom med hans vackra ögon och veka mun, och krossa mitt eget stackars hjärta lyckades såtillvida, att jag glömde honom lätt nog — men mitt hjärta är mera vid liv än någonsin.

Så prosaiskt!

Men så där går det alltid för mig. Alltid plumsar den banala verkligheten ner i mina drömmar, som en groda i ett skogstjärn.

Ändock finns det människor, som påstå, att verkligheten är vackrare än dikten. Det är inte sant.

Ulla säger, att det där skall jag inse, då jag blir äldre.

Kanske? Å, den som ändå kunde vara lik Ulla. Det är idealet av en kvinna. Liten och eterisk med stora blå ögon under tunga ögonlock, fina, vackra drag och en mun så liten, som om hon ständigt spetsade den till en kyss.

Det märkvärdiga med henne är, att fastän hon ser ut som en hjältinna i vilken roman

10som helst, är hon duktig och praktisk, styr hela huset som en riktig hejare, läser tyska med mig och sköter lillpojken.

Om jag kunde begripa, hur en sådan liten älva som Ulla, har kunnat få en sådan kluns till pojke? Karl upp i dagen, men Karl då han ännu var fågelunge — barnunge menar jag. Pojken ser ju ut som en ruggig fågelunge, att inte de olyckliga föräldrarna kunna se det.

Nej, bevars. Sedan han kommit till världen — således i över två år nu — leva de i en ständig hänryckning över hans skönhet och älskvärdhet.

Det enda, jag kan prisa hos honom, är hans naglar. De små, skära naglarna på de minsta av händer.

Det kallar jag att vara finsmakare att studera händerna på folk.

Man ser ju genast på Ullas händer, att hon går omkring med en själ, som när som helst kunde flyga bort över jorden, och Karls händer med leder, som svälla ut till

11riktiga knutar på fingrarna, äro som skapade att hålla Ulla kvar i ett fast grepp. Vackert. (Jag märker att sentimentaliteten kommer över mig ibland om kvällarna.)

Nej, nu börjar sömnen antasta mig. Utanför fönstret står en stor gran och grenarna röra ibland vid min ruta, som om en människohand knackade på.

Det är rätt hemskt. Men genom dörrspringan ser jag, att det lyser inne i vardagsrummet.

Det är då för väl, att Karl sitter uppe så länge om kvällarna.

Jag somnar alltid med den där ljusstrimman för ögonen, och den ger mig en sådan känsla av trygghet.

12Den 29 aug.

Ett olyckstal. En olycksdag.

Det började med, att jag i dag på morgonen skulle taga på mig en klänning, som syddes i våras, och den gick inte igen.

Jag har fetmat.

Vad betyda alla världens olyckshändelser mot detta? Har man någonsin sett en fet romanhjältinna? Det är det mest utmärkande hos mig, att jag har anlag för fetma. Jag vet, att jag kommer att bli som tant Karola, då jag blir äldre, och min even-tuelle man kommer att begära skilsmässa. Skall detta anses som ett nog vägande skäl för skilsmässan? Domstolen kanske inte kommer att erkänna det, och jag blir ett åtlöje i hela pressen.

Jag *är* ett åtlöje, som jag nu ser ut, men ett mera privat sådant.

Min enda tröst är, att bröderna säga, att jag har, faktiskt har, vackra ögon. Jag får väl lägga in hela min själ i dem, så kanske man inte tänker så mycket på kroppen.

13Det är inte roligt minsann. Naturligtvis är det havregrynsgröten till frukosten. Att jag inte kan slippa den! I dag tog jag mod till mig och protesterade. Men då började Karl retas med mig, som om jag vore en barnunge: Nu tar vi en sked för kungen, en för drottningen, en för prins Wilhelm . . .

(Tanken på hans figur höll på att sätta sig i halsen på mig.)

Förstämning.

Efter frukosten vattnade jag blommorna som vanligt — dock ej med mina tårar. Jag gråter mycket litet i allmänhet. Däremot slog jag sönder Ullas bästa blomkruka, som hon fått i lysningspresent. (Hur *kan* man nu ge blomkrukor till lysningspresent? Så urfånigt.)

Med posten kom ett brev från min bästa vän, och hon beskrev, hur roligt de hade det i Marstrand. Jag såg ut på bakgården, (det är för lustigt, att när man är vid dåligt humör blickar man alltid ut på en bakgård.

14Det gjorde Strindberg också) och kände mig som en liten askunge.

Det kändes bittert.

I detsamma föll pojken omkull och gallade, och det var mycket nära, att jag smällt honom, så arg var jag.

Vi fingo korv i låda till lunch. Karl var vid ett utmärkt humör, och jag glömde alldeles, att jag hade fetmat och åt stora portioner. Först när jag var mätt, kom jag ihåg mig, men för sent. Just när Karl skulle gå ned på kontoret igen, sade han:

"Det var så sant. Nu får du en olyckskamrat, Nina, en ung släkting till mig."

"Så där ja," tänkte jag, "en flicka till. En fin och mager flicka, som kommer att göra mig olycklig. Det blir trevligt."

Det sista sade jag också, men ej med samma ironiska betoning, som jag tänkte det.

När Ulla och jag sedan sutto och sydde vid stora fönstret, frågade jag henne, vad det var för sorts flicka.

15Hon såg litet överraskad ut och svarade undvikande.

Flickan kommer naturligtvis att vinna Ullas hjärta, och jag, som skulle vilja kyssa hennes fingrar en för en, kommer att stå i skuggan.

Men jag skall bita ihop tänderna och le — le med sargat hjärta, som martyrerna på bålet. Nej, jag menar som en

martyr på ett bål, för de brändes ju inte i klump som en hop vedträn.

Usch! Jag är stygg i dag.

Nu fick jag samvetskval också.

16Den 18 aug.

Himlen är blå, bergen bortom sjön äro än blåare, och sjön glittrar i solen och ler ett tjuvpojksleende med sol i varje krusning, och rönnbären äro illröda.

Är inte livet härligt?

2. — Ninas dagbok.

17Den 20 aug.

Hon har kommit — nej, jag menar — han har kommit, ty flickan befanns vara en herre — en riktig herre, som jag inte sett, sedan jag var i Stockholm. Karl räknar jag inte. Det är ju knappast anständigt att räkna en gift herre, som därtill har en pojke, och inspektoren och ladugårdskarlen, den förre med skärt hår och skelande, den senare som den personifierade kolukten, kan man ju med bästa vilja i världen inte räkna.

Ju — bi — la —te!

Jag är säker på, att han, då han var en liten gynnare, såg ut som "the blue boy", gossen i blå sammetskläder, med ett par stjärnögon och ett litet vemodigt leende. Jag har alltid undrat, hur den gossen skulle bli som vuxen, och nu vet jag det.

För övrigt var det ett rätt så lustigt sammanträffande.

Ingen visste, att han skulle komma just den förmiddagen. Karl var på kontoret,

18Ulla på kafferep hos syster på sjukstugan, och jag själv hade ställt det utmärkt för mig i min ensamhet, satt uppkrupen i soffan i kabinettet med en tebricka på lilla bordet och knaprade gudagoda kakor och läste David Copperfield.

Jag var med fantasien inne i Peggottys fiskarbåt och skrattade till åt någon lustig replik, då jag i detsamma såg upp — och där i dörröppningen mellan de två blå draperierna, stod "the blue boy's" förmanligade upplaga och log mot mig.

Ett ögonblick sågo vi på varandra. Tankarna stodo stilla i mitt huvud, och jag undrar inte på att han log, ty jag måtte varit kostlig med uppspärrade ögon och rufsigt hår.

Det låter rysligt prosaiskt, men jag sade:

"Va?"

Och då skrattade den otäcke karlen högt.

Det finns väl inte något värre, än att presentera sig för en herre i sitt så att säga vildinnetillstånd. Om jag åtminstone hade

19hunnit sätta på mig en annan klänning. Nu hade jag en ryslig, rödrandig bomullsklänning, som påminner mig om folkskolebarnens sypåsar, det fattas bara en namnlapp broderad på framstycket, men även utan namnlapp, var jag inte vidare skön att skåda. Nå. När man inlett en konversation med "va"', har man inte så vidare lust att säga något mer, av fruktan för att flera grodor skola hoppa fram. Jag teg alltså som ett snällt barn.

Porträttet öppnade då munnen och sade: "Är detta fröken Nina?" (Nu efteråt förstår jag, att Karl hade skrivit om mig, och jag undrar vad för en hemsk beskrivning han haft ur sig, eftersom hans släkting genast kände igen mig?)

Men då begrep jag ingenting, sade bara, "ja", och höll på att stjälpa omkull tekoppen, då jag räckte honom handen. Han satte sig inte, stod och hängde över en stol och gjorde en massa frågor: Var Karl fanns, varför inte

Ulla var hemma etc.

20Plötsligt avbröt jag honom, och en groda kväkte, innan jag visste ordet av.

"Vern är ni?" sade jag.

Han såg litet förbluffad ut.

"Har inte Karl talat om mig?" frågade han.

(Och nu såg jag, att hans ögon inte voro svarta, som jag först tyckt, utan när han stod rätt mot dagern, voro de ljusblå. Alltså skiftande ögon, som är så hemskt vackert.)

"Nej, det har han inte."

Men då detta lät litet ovänligt, tillade jag, att om Karl vetat, att han skulle komma, hade Karl nog talat om det.

"Vetat att jag skulle komma! Men han skrev ju till mig och sade, att han talat om det för Ulla och hennes lilla kusin."

("Lilla kusin." Kan man nu tänka sig!)

Plötsligt gick det upp tre ljus för mig. För andra behöver det bara gå upp ett ljus, men min hjärna fordrar tydligen full illu-mination för att kunna fatta galoppen.

"Ni är alltså den fina och magra flickan?"

21sade jag utan att tänka på, att detta lät besynnerligt.

Nu skrattade han igen. "Var snäll och förklara er litet tydligare."

Han satte sig på stolen.

"Men jag kan gärna få litet te. Jag är så hungrig."

Nå, det var ju mänskligt. Jag sprang till skänken efter en kopp till och mera kakor, och under det att han drack sitt te och stoppade i sig kakor med sina långa, smala fingrar, plockade han ur mig ett slags förklaring.

"Det var så," jag kände att jag blev pionröd, "att Karl sade, att jag skulle få en olyckskamrat."

"Nå-å, är inte jag det då?"

"Nej, vänta litet, skratta inte. Jag tänkte mig genast, att det var en flicka, och ingen motsade mig."

Hans ögon glänste av lustighet.

"Men det var ju en fin och mager flicka, vem har sagt det?"

22Jag teg. En sådan otäck karl. Han var ju som ett enda frågetecken.

"Det gjorde jag upp," svarade jag slutligen och tänkte på klänningen, som syddes i våras. Han måtte i alla fall sett, att jag inte ville ingå vidare på det ämnet, och vi sutto tysta en stund. Inom mig undrade jag, vem han var, vad han hette, varför han hade kommit, men höll mig för god att fråga. Det kunde han väl för resten själv förstått, att jag gärna velat veta.

Då kommer Lova som en räddande ängel. Gamla kära Lova, med sin enda, stora tand och sina vänliga, utstående ögon. Allting är utstående hos henne: måge, tand, ögon, den kullriga pannan — alltsammans gör sitt bästa att skjuta fram och säga:

"Här är jag. Det är inte mycket, men jag gör vad jag kan."

I samma ögonblick, som hon kommer vankande, rusar denne märkvärdige unge man upp och omfamnar henne, och hon snyftar och skrattar om vartannat och säger:

23"Lille herr Mark, lille herr Mark, som jag haft i mina armar."

Alla gamla gummor ha haft stora fullvuxna herrar i sina armar, då de voro små barn. Det är rätt lustigt. Det påminner mig om vad mamma berättat, att barnjungfrun sade om vår äldste bror. "Tänk, att den lille gudsängeln skall bli en stor otäck karl!" Kattungar bli kattor, och gudsänglar otäcka karlar, så är livets gång.

Emellertid utspann sig ett långt och tämligen oregelbundet samtal mellan Lova och Mark, och där fick jag veta, allt vad jag för tillfället behövde veta. Hans far är Karls farbror, affärsman nere i Lund, och han själv studerar filosofi, och har kommit hit för att vila ut ett tag.

Jag överraskade mig själv med att undra, hur länge en filosofie studerande behövde för att vila sig. Det hade jag ju egentligen inte alls med att göra. Men det är alltid de saker, som jag inte alls har att göra med, som mest sysselsätter mina tankar.

24Till sist blev jag nästan en smula stött över, att han alldeles tycktes glömma bort mig för gamla Lova, och gamla Lova rodnade, så hon blev skär och ung på nytt inför hans vänliga, glada leende. Demonstrativt återtog jag David Copperfield, men ingen brydde sig om, vad jag gjorde, och jag läste, så det sved i ögonen samma sida, samma sida utan att idas vända bladet. Till slut kunde jag sidan utantill, och hade någon gjort mig en fråga, hade jag i tankarna svarat med bokens ord. Men ingen frågade mig någonting. Då hörde jag Karls steg i trappan. Hans steg äro tunga och fasta, så att man nästan skulle kunna tro, att det vore min idealiske bruksägare, som kom. Lova drog sig i bakgrunden eller förgrunden, och Karl inträdde åtföljd av Ulla. Hon går så lätt, att bredvid Karl hörs hon inte alls. (Det är ju egentligen, som det skall vara, ty "kvinnan tige i församlingen", är uttytt så, att "kvinnan bredvid mannen ej bör höras".)

25Nya omfamningar och handskakningar och skratt och prat. Karl skämtade fullkomligt otillbörligt med mig om den "magra, fina flickan", men Ulla log och sade, att hon hade tänkt göra mig ett nöje.

Se, så olika smak ha människor i fråga om nöjen.

26Den 21 aug.

Jag blev avbruten i går eftermiddag vid att Mark (jag kallar honom så nu) öppnade dörren och tittade in.

Är det inte märkvärdigt, att folk, som överraskar en, blir för ens häpna blick antingen skönheter eller motsatsen? Där finnes intet mellanregister för den första synvillan. Men har man, som jag nu, suttit och studerat ett nytt ansikte under en lång och trevlig middag, under det att detta ansikte inte ett ögonblick vänt sig särskilt mot en själv, upptäcker man och det grundligt, mellanregistret.

Vad jag först tyckte vara en skönhet, övergick då till — inte precis fulhet men så nära det, att det bränns.

Hans mun är rätt klumpig, när han inte ler, ty då han ler, blixtrar en massa vita tänder fram, som just därför att de äro så vita verka, som om de voro flera, än en normal människa bör äga och besitta.

"Humbug," tänkte jag efter en stund, "om han ville le litet långsammare, kunde jag få

27räkna framtänderna, som förefalla misstänkta."

Men han ler inte långsamt. Leendet kommer blixtsnabbt, som en genialisk människas infall, och upphör lika hastigt. Det är nästan oroväckande.

Näsan är något liten och kindkotorna stå ut, vilket gör ansiktet oregelbundet, pannan är bred med geniknölar över ögonen, och håret faller i en tung lugg ner över pannan.

Han vore nästan ful — om inte — och detta lilla "om" kastar över ända allt, vad jag förut sagt — ögonen strålade, så man kan mista andan. Nog vet jag, att kvinnors ögon kunna stråla, (jag tänker på mammas). Män förefalla dock alltid att ha ett slags fördunklande hinna över sina, som vore de rädda för att i ett slag uppenbara sina själars uselhet eller storhet.

Men den här märkvärdige mannen har ögon, som man skulle kunna blicka rätt ned i som i en klar källa, och på dess botten skymtar själen som ett glänsande smycke.

28Nej, usch, jag måtte väl inte bli sentimental? Men, när det kommer en människa nerdimpande plötsligt, kan jag väl inte hjälpa, att intresset vaknar upp som en fnysande häst, som bara stått och vegeterat i krubban och nu ser ett tillfälle att få motionera sina stela ben.

I alla fall måste jag väl fullborda porträttet och lägga på färgen. Det behövs nu inte, ty aldrig har jag sett en människa med vackrare färger, men jag har ju heller aldrig sett en italienare. Ty så ser han ut: svart, brun och röd med ett stänk av blått och hans figur är smidig som en stengets. Efter att ha studerat hans ben och lätta gång fann jag, att han borde ha gått in vid baletten, i stället för att dansa ringdans med gubbarna Schopenhauer, Schelling och allt, vad de hette, för det var, vad han gjorde under middagen. Undra på att han blir mager, om han alltid tillbringar måltiderna på detta sätt.

För min del tror jag inte, att han har smak i mun, ty han tycktes inte njuta särskilt, av

29en enda av alla de läckerheter, Ulla, som den sanna lantfrun, hade bullat upp. Karl, som är ett första klassens matvrak, men ett trevligt sådant, prisade alltsammans, det gör han alltid, vilket Ulla inte precis tycker om. Men det är då inte att undra på. När det är främmande (då vi äro ensamma gör det ju ingenting), tar han t. ex. ett skedblad soppa, ser sig triumferande omkring och säger:

"Aldrig har jag ätit en sådan god soppa. Den här, Ulla, har du verkligen heder av," och ingen av hans gäster få tillfälle att överflygla hans uttryck, ty så mässar han också över fisk, kött och efterrätt.

Det är väl egentligen löjligt, att värdinnan alltid skall ha hedern för maten, då jag vet, att de flesta fruar inte röra ett halvt varv i grytan. Men där sitta de och taga emot beröm utan att så mycket som blinka med ena ögat, under det att en varm, arg och trött kokerska smockat ihop varenda dugg. "Skriver du?" sade Mark. Så fånigt! Varför fråga alltid människor,

30om det de se. Hade han frågat: "Flyger du?" hade det varit mer berättigat som fråga betraktat, för att nu såg han ju, att jag inte blott bildlikt talat, satt upp till näsan i bläck.

När jag skriver, stänker min penna omkring sig, ungefär som en människa, som talar mycket livligt och nästan duschar en i ansiktet. Båda sakerna äro otrevliga, men jag föredrar bläck.

Ja, jag skrev, men eftersom det var om honom, jag skrev, smällde jag ihop dagboken och knöt om den det röda sidenband, jag använder för detta ändamål. Jag är rädd för, att han är litet retsam. När man ser en ung flicka skriva i en tjock bok, frågar man väl, vad det är, hon skriver.

Nej då, han satte sig i det öppna fönstret och tog fram ur fickan en stor ask Stockholmschoklad. Jaså, han var av den sorten, som köper choklad åt flickor, det hade jag inte trott, men bra trevligt är det. Herrar, som nu förstöra så mycket pengar på cigarrer, restauranger m. m. m. m. borde veta

31att det nyttigaste de kunde använda sina pengar till, vore ett regelbundet inköpande av choklad åt sina flickvänner.

Man blir rätt fort bekanta, när man äter choklad ur en stor ask. Man tävlar om att välja ut de största bitarna — åt sig själv naturligtvis — man diskuterar, om choklad med kräm eller nougat smakar bäst, och så kommer man in på livets allvarliga frågor.

Han lockade mig att berätta allt möjligt om mig själv, vilket jag i morse, då jag ännu låg, ångrade så djupt, att det gjorde ont i maggropen. Har jag sagt för mycket eller något dumt kvällen förut, känns det alltid i maggropen morgonen därpå, och det går inte bort med varm karlsbader som annat magont.

Men jag tröstar mig med att för en man, vars ögon äro klara som källvatten, är det nästan omöjligt låta bli att lägga fram sin egen tämligen urtvättade själ. Urtvättad, ty det är just det min blivit under föräldrars och målsmäns ständiga stortvätt för att få den så ren som möjligt. Under hela min barndom

32har det tvättats och gnotts för att få bort arvsynden (för arvsynden finns var så säker på det), och efter den första barndomen har gnoendet fortsatts med de fläckar, jag själv lyckats placera. Men de äro nu lättare att få

bort. Vad gubben farfarsfar och morfarsfar och så där uppåt släktbergen gjort, det sitter i som med spik.

Så t. ex. (men det är en av de mindre fläckarna), har jag för vana, då jag är intresserad av något, att bita på min tumnagel. Jag tycker nu, att det är tämligen oskyldigt och faktiskt smakar det gott, men en gammal maläten fröken, som för resten bär namnet Magda, och som aldrig fått bita i någon förbjuden frukt i hela sitt liv, skrämde upp mig med långa arvsyndshistorier, baserande sina bevis på min tumnagel (vilken är rätt så liten och nätt), påstående att detta var en "efterlåtenhetssynd", som jag ärvt efter någon stor gubbe, och som hos hans yngsta ättling, urartat i bitandet på tumnageln. Alltså degeneration. Malätna fröknar borde förvirra

3. — Ninas dagbok. 33sina hjärnor med annat än efterlåtenhetssyndernas labyrinter!

Nå, jag berättade alltså en hel del.

Han fick veta, att jag var enda flickan bland en massa bröder. (Jag räknar dem aldrig, de äro många, förty de äro legio.) Vår släkt producerar en massa av det manliga könet: gossar, gossar, gossar. Det är roligt att få en gosse första året, jag menar, det lär vara roligt, men när det sedan ramlar på med bråkiga pojkar utan ett enda avbrott av någon liten ljuv flicka, blir det inte så roligt i längden, skulle jag tro.

Mina föräldrar gåvo sig inte. Det vore då katten, om de inte skulle få en flicka till slut. Och så kom jag en höstmorgon och skrek lika bra som pojkarna.

Jag blev klen, naturligtvis blev jag klen, fick ont i magen och ont litet varstans, bara för att jag hade kommit så där på sladden. Om jag kommit t. ex. i Bengts nummer, så hade jag blivit stark och frisk och lång och vacker som han.

34Men barnen äro små gudsgåvor, det säga alla föräldrar. Han måtte i alla fall tappa räkningen ibland, och inte komma ihåg, vilka familjer han gett och inte gett barn. Somliga bli ju alldeles utan.

Allt det där sade jag lyckligtvis inte till Mark. Men jag är rädd för, att jag är lite barnslig, ty efter en stunds samtal frågade han mig med skälmen i ögat:

"Hur gammal är du?"

Jag gav honom mitt födelseår. Jag tycker det är bäst så att säga årtalet, så få de frågvisa själva räkna efter. Det är det värsta, jag vet, när de säga: "Han är född 88 eller 56." Räkning är nu min svaga sida, men Marks tycktes det då inte vara. Han sade genast:

"Då är du aderton år. Ja, det är inte mycket."

Intill denna stund har jag tyckt, att det var ett rätt högt tal, men när han sade det där, kände jag plötsligt tyngden av de åttio år, jag har kvar att leva, som en press på mitt

35huvud. Det är ändå bara en liten bråkdel av livslängden, aderton år. Usch då. Nej, så roligt. Livet är rätt roligt ibland — inte alltid — men just nu är det mycket roligt. Jag undrar varför?

Nu skall jag visa Mark drivhuset, och vi ha fått lov att äta blå druvor, nota bene, att inte trädgårdsmästaren ser oss — men jag vet nog, var han gömt persikorna.

36Den 23 aug.

När Mark sätter sig, tar han alltid ett nyp i vardera byxbenet som en liten balettfröken, som skall till att dansa.

Han måtte vara mycket rädd om pressningen. Den där gesten tycks höra till en del av hans väsen, till detta prydliga, nästan pedantiska, som förbluffar mig varje gång jag märker det, därför att det så illa passar hans ögon. Skulle man döma honom efter hans ögon — skulle man — nej — jo, då skulle man vilja föras bort av honom på en vild, svart häst. Just det! Sitta framför honom på sadelknappen — en vild ritt över en stor, blå slätt vid vars horisont ett marmorslott skymtar fram.

Men är man nog förståndig att inte döma honom efter ögonen, förstår man snart, att han vore den siste i världen, som skulle enlevera en flicka på en svart häst. Man skulle förstå, att han hade mycket, mycket svårt att bli kär,

och när han väl bleve det, skulle han sätta på sig sina mest nypressade byxor,

37gå upp till flickans föräldrar och i samråd med dem, så att säga stämpla sin kärlek, som varande nog god och hederlig att erbjudas en fin och söt flicka. Därpå skulle han nalkas den fina och söta flickan, helt högtidligt, kyssa hennes hand och fråga, om hon ville bliva hans hustru, märk detta, hans hustru, inte hans "lilla Sweatheart", utan hans hustru i ett ordnat hushåll med jungfrur, bonade golv och rentvättade fönster. Isch!

Jag har mycket svårt att föreställa mig äktenskapet som något förtjusande. Förlovningstiden däremot! Då de taga emot alla lyckönskningar, gå på Strandvägen arm i arm och dricka kaffe hos Berghs.

Men sedan — att knaggla fram vid varandras sida hela livet, att bli gamla och grå och inte i varandras ansikten känna igen den fräscha unga flickan och den starke mannen, utan bara se rynkor och bekymmer kring varandras ögon. Att börja varje frukost med herrns morgonhumör, för det lär nästan alla

38herrar ha, och att sluta varje afton med hushållsbokens fruktansvärda straffpredikan över det förskjutna kontot. — Det måtte vara ett litet - - -!

39Den 26 aug.

I dag vaknade jag med en känsla av glädje. Jag kände mig så glad, att jag gång på gång i det halvvakna tillstånd jag befann mig. kysste min örngottskudde. Jag undrar, om andra flickor göra det?

Naturligtvis var det strålande sol, när jag rullade upp gardinen. Sjön var blåare än allt på jorden, och nere på gårdsplanen sprang Ruff, S:t Bernhardsvalpen omkring och hoppade och gläfste efter flugor. Jag glömde totalt, att jag stod i bara nattskjortan, böjde mig ut och visslade på Ruff. Då stack ett svart huvud upp från bänken under lönnen, och jag fick brått att dra mig bakom gardinen.

Tänk, att han stiger upp så tidigt! Där satt han och läste och hade kanske suttit där länge mitt framför mitt fönster — och jag hade sovit och sovit utan att ana.

Under frukosten kom det telefonbud till Karl.

När han kom in igen sade han ingenting,

40retsam som han är. Först då han åt ägget till kaffet, (Det är hans lilla egenhet. Han kallar det "att doppa ägg i kaffe".) såg han på mig, som just inmundigade en stor pepparkaka med smör på.

"Om vi skulle åka ut i dag, Nina?"

Tystnad. Han talar nämligen aldrig om en sak på en gång, då han vill reta mig. Jag knaprade på och tänkte inom mig, att min glädjekänsla på morgonen helt säkert ej hade varit så obefogad, något roligt skulle hända. — Sedan:

"Ulla, tror du att du kan vara färdig, så att vi kan fara kl. 12? Jag skall säga till om käravagnen" (char à bancs).

Jo-o då, Ulla skulle bara ordna litet med mat åt Mats i Torpet, som hade blivit sjuk.

Tänk, att hon aldrig frågar. Aldrig i livet. Det är väl därför deras äktenskap är så lyckligt. Inte så att hon låter kujonera sig på något sätt, men hon anser, att han bör ha sin fullkomliga frihet, och hon vet, att det

41han vill tala om, det talar han om, utan att hon ber därom.

Hon driver detta väl långt, tycker jag. Men det är i alla händelser bättre än att vara, som de fruar, vilka när deras män komma hem, fråga så orden fastna i halsen på dem:

"Var har du varit så länge? Vilka har du mött ute? Vad sade han? Men kära, varför tog du inte yllehalsduken, nu har du förstås förkylt dig igen."

Och för resten, vad är det för nöje, att få veta allting. Ens hjärna blir ju så fullprop-pad med onödiga fakta, att den snart inte kan få rum med annat. Men så känner jag också små fruar, som gå omkring och se triumferande ut i det lyckliga medvetandet om att de känna till varje tanke i sina respektive mäns hjärnor.

Som väl är har hjärnan vindlingar, och — mann kann nicht so genau wissen! Klockan 12 körde käravagnen fram

med

42Johanson, nej, Johanson med käravagnen och de bruna.

Johanson är korrekt och i denna sin korrekthet absolut lik en farbror till Ulla. Johanson är kusk, Ullas farbror statsråd, vilket kunde ge filosoferna mycket att fundera över.

När vi sitta baki vagnen, lysa de två knapparna i hans livré emot oss som två stränga ögon, och dessa ögon göra att våra utflykter beläggas med en viss sordin.

Vår avfärd "avblåstes", som det heter på militärspråket, av gälla skrik från pojkuslingen. Ett barn anser det som sin förbaskade skyldighet att skrika, då dess föräldrar fara bort, för att i nästa ögonblick trösta sig med en sockerbit eller en trähäst.

Karl var nog omtänksam att nu berätta oss, vart vi skulle fara. Det var gamle baron på Högantorp, som hade ringt. Förmodligen ville han roa sina två dövstumma döttrar.

Jag hade aldrig varit där, men desto mer hört talas om döttrarna. Två flickor, tvil-

43lingar på trettio—fyrtio år, som äro födda dövstumma. Kan man nu tänka sig! (Jag antar, att det är för att den övriga släkten pratar så mycket, som dessa gå omkring som en varnagel, nej, som två varnaglar.)

Modern dog, då de föddes, (undra på det?!) och deras far har nu först på gamla dagar slagit sig till ro på Högantorp. Förut har han flackat omkring i världen och lämnat de dövstumma åt deras öde, personifierat i en knarrig, men rar gammal amma, och ett gods ett par mil ifrån Skogsbo.

"Det är tråkigt," sade Karl och tände en av de där långa, eleganta cigarrerna, han alltid röker, "att då man själv bor i en avkrok av världen, ens närmaste grannar råkar vara dövstumma."

Ulla viskade med en blick på Johansons två knappar:

"Il entend chaque mot."

(Det gör tjänstfolk alltid. Om de "entenderade" allt vad deras herrskap säger, är

44jag rädd för att deras trumhinnor skulle spricka av överansträngning.)

"Men," sade jag med förakt för de stränga ögonen, "baronen pratar ju för sju, har jag hört sägas."

"Om Nina sade för hundra, skulle du komma sanningen närmare."

Till följd av Ullas bedjande blickar, satte Karl på sordinen.

"Han har varit överallt, ser ni, och så snart människor säger att de varit överallt, menar de Amerika."

Mark, som hittills suttit tyst och betraktat solfläckarna, som dansade framför hästarnas hovar, inföll:

"Men Amerika är ju faktiskt hela världen. Det rymmer ju alla folkslag, alla klimat, alla ..."

"Ja," Karl blev allvarlig, "men du tänkte väl inte säga, 'all kultur'? Jag har trots allt ändå ont av, att jag inte for till Amerika för flera år sedan, då jag blev erbjuden en plats därute. Jag tror för min del att för svensken,

45vars mätta och förnöjda lugn är så svårt att rubba, betyder den omvälvning, Amerika försätter honom i, detsamma, som en verklig kris, ett steg framåt i utvecklingen."

Det urartade naturligtvis till en väldig dispyt mellan Mark och Karl. Det är roligt att höra två män diskutera. De höja inte sina röster, som fruntimmer, och inte heller sluta de som fruntimmer, då dessa äro av olika meningar, med att röda som kalkoner i synen, ge varandra personliga gliringar, vilka inte ett spår höra till saken.

Män äro bra mycket trevligare på det hela taget. Om det kvinnliga könet ville lära sig av männens skarpa och klara huvuden, hur det skall gå till, är jag säker på att det inte skulle bli så mycket sönderslaget på deras konferenser.

Vägen till Högantorp gick hela tiden genom skog, vacker, gallrad Smålandsskog, och här och där skymtade små

grå stugor, som sågo fattiga ut bredvid Karls beskrivning på amerikanska farmar. Det är roligt, när

46ljungen blommar. Då det lyser rött och gredelint inne under träden. Hela skogen får en särskilt koncentrerad doft den tiden. Det är inte endast bark och rinnande kåda, det är ljung, som i sin doft samlar hela skogens dunster.

Högantorp är en rent förbluffande blandning av gammal svensk herrgårdsstil och nyaste amerikanska uppfinningar. Att man bara får vara så galen som baronen! Om det inte precis snurrar strålkastare uppe på det gamla tegeltaket, är det dock något ditåt och lika galet, ty från teglet, gammalt hederligt svenskt tegel, stiger där upp ett torn, ett torn vilket liksom det vid Babylon, sätter förbistringens stämpel på detta hus.

Den svenskamerikanske gentlemannen, den buttra amman och de förbistrade — nej — dövstumma ungmörna — alltsammans gjorde sitt till att förvirra min hjärna, så att jag till sist trodde mig förflyttad till någon virrig roman och måste knipa Mark i armen:

"Det är inte sant," viskade jag.

47Hans ögon lyste, som de alltid göra, då han är intresserad av något.

"Nej," skrattade han, "det är inte sant, men vi är med om det bägge två, och det är ju alltid en tröst."

(Ja, det *är* en tröst, men det sade jag naturligtvis inte.)

Vi fingo middag i frukostrummet (även när man äter middag där, heter det "frukostrummet", vilket man må lämna därhän), och där såg ut, som det ser ut inne i en cigarrlåda, då cigarrerna äro borttagna, men knappast locket, ty det var en dyster dager därinne, som tycktes sprida sig från den mörknade ekmöbeln och det av ålder sotiga taket.

Amman passade upp. överst vid bordet presiderade baronen, nederst de två dövstumma och emellan sutto vi, som lättsinnigt glada färgklickar i det hela. Min första tanke var, att Johanson, den korrekte, skulle passat där bättre än vi. Efter vanan skulle han inte ens försökt att yttra ett ord, och det hade varit en artighet mot de dövstumma.

48De halvgamla flickorna voro mest lika groddar på potatis, som gror i källare, och därmed är allt sagt om dem. Jag kan inte hjälpa, att jag inte upptäckte deras vackra själar. Så snart människor ha lyten, anses de alltid ha så vackra själar, men jag är inte så säker på det! Åtminstone såg jag den ena se så arg ut, då amman råkade spilla litet sås på hennes klänning, att jag är övertygad om att hon, om hon kunnat, hade sagt något mycket fult.

Karl påstod efteråt, att han varit rädd för, att jag under lunchen blivit smittad av de dövstumma och aldrig mer skulle öppna munnen annat än för att lägga in mat. Men det var så, att jag inte kunde taga mina ögon från baronen. När man som jag, tänker ägna sig åt porträttmåleri, stirrar man mer på människor än vad som egentligen är passande.

Han såg helt säkert i sin ungdom ut som en cowboy, inte en riktig en i Mexiko, men en sådan där, man ser på omslagen till äventyrsböcker. En cowboy, vars attribut, lika

4. — *Ninas dagbok*. 49säkert som att Amors äro båge och pilar, är en lasso, en häst och en vilt framspringande näsa. Det måtte inte vara roligt att se många gamla, utlevade cowboys, om de alla se ut som baronen. Jag försökte tänka mig ett helt läger med sådana, men då höll jag på att få upp den brödbit, jag just stoppat ned och avstod.

Det var baronen, som skulle prata för hundra. Han teg — teg så småningom ihjäl oss allesammans. Gudskelov för den goda maten, fastän den anlände i en något besynnerlig ordning. Först kommo persikor och druvor, som vi tärde som ett slags aptitsup, sedan kräftomelett och chateaubriand och sist hallon och frusen grädde.

Nåja, det gör ju egentligen mindre vad man börjar och slutar med, bara man får det i sig. När man tiger och äter blir man bra mycket mättare, än när man vid måltiden underhåller en konversation. Det är inte trevligt.

Efteråt förde baronen oss upp i övre vå-

50ningen. Den bestod av ett tavelgalleri. Aldrig i mitt liv har jag blivit så förbluffad. — Ett riktigt bedårande

tavelgalleri, och man skulle trott att det var ute hos Thiels på Djurgården, om det inte uppe i taket snurrat en amerikansk fläkt, för att fördriva värme och damm.

Jag tror inte att baronens kusk, som hade satt upp fläkten, är lika styv som en amerikanare, för annars kan jag inte tänka mig, att det är meningen att den skall låta som en motorcykel. Det var vad den här gjorde. Den var just satt i gång, och baronen triumferade över hela sitt skarpa ansikte.

"Det är härligt," skrek han, och fastän jag har normal hörsel, måste jag stå tätt bredvid honom för att kunna uppfatta något, av vad han sade.

"Det är härligt med fläkten, you see?"

Nej, jag bara hörde. Det var omöjligt att använda sitt synsinne, då hörseln till den vilda grad togs i anspråk. Visserligen kunde ju de moderna tavlorna passa ihop med fläk-

51ten i fråga om bråkighet och liv, men en Rembrandt — aldrig.

Karl, som nu verkligen är född diplomat, ehuru han praktiserar i det verkliga livet som bruksägare, fick baronen att hejda sin älskade fläkt, och när den blivit tyst, blev det så tyst, att till och med de dövstumma borde ryckt till för ett ljud.

Det var då baronen började tala. Jag konstaterade tiden på min armbandsklocka. Klockan fyra började han och klockan åtta foro vi, alltså fyra timmar. Verklig spänst! Vi tillbringade hela tiden i tavelgalleriet, där han anordnat ett litet trevligt hörn med låga skinnstolar på en buffelhud framför en öppen spis.

Han förstörde Rembrandts kökspiga för mig. Jag satt nämligen mitt emot fruntimret i fråga. Hon är rolig att titta på en och annan gång på nationalmuseum, och detta var en charmant kopia, men efter andra timmen blir hon fullkomligt vedervärdig. Att inte Rembrandt insåg det själv!

52Jag trodde, att det bara var skeppare, som ljögo, men efter detta vet jag att den, som en gång varit i Amerika, ljuger — som en skeppare.

I början trodde jag honom, trodde absolut och kände hur förbistringen fick insteg i min hjärna. Men så mötte jag Karls skrattfyllda ögon, tog mig tillsammans och trodde inte mer.

Det egendomliga var, att baronen hade varit den egentlige aktive i alla dessa äventyr, och det possessiva pronominet "jag", smattrade som en fanfar genom allt, vad han berättade. Hans gamla utlevade cowboyansikte fick liv, så det gnistrade om det, och varje gång han slungade fram sitt "jag", hörde jag tydligt hans stackars prudentliga förfäder vända sig i sina gravar.

Amman läskade oss under detta föredrag med sherrycobbel, vilket jag inte trodde kunde fås, annat än på restaurang. Sherrycobbel med persikobitar i.

53Det var gott, och jag såg rodnaden stiga i fröknarnas bleka ansikten.

De följde hela tiden med deras svenskamerikanske pappas minspel, och det föll mig plötsligt in, att dessa två groddknoppar beundrade honom som representant för det liv, de aldrig sett en skymt av.

Alltsammans gjorde mig outsägligt sömnig. Ulla satt kapprak och sade: "Ja. Jo visst. Nej tänk." Karl var fullkomligt nersjunken i sin stol och rökte, så han kunnat taga eld, och Mark rörde oroligt sina långa fingrar. Våra ögon möttes ibland, och jag märker, att det är rätt farligt att se så djupt i hans, att man skymtar själens glänsande smycke.

Vi foro hem i månsken. Baronen stod på trappan och svängde kungligt med hatten — en fröken på var sin sida om honom och amman bakom det hela.

Ingen av oss talade mycket. Karl satt med armen om Ullas axlar, och Mark och jag sutto mitt emot dem. Jag tänkte:

"Om — om — *om* han åtminstone ville

54hålla mig i handen under pläden." När det är månskenskväll i skogen, tror man ju, att det aldrig mer skall bli morgon och samvetskval.

Nej då, han är inte den, som håller i handen, inte.

55Den 29 aug.

Jag förstår mig inte själv, det har hänt något med min själ, men ännu vet jag inte, vad det är.

I alla händelser har det satt alla mina sinnen på helspänn, inte en nervös spänning, en sådan där, som man strax efteråt blir vid dåligt humör av, utan snarare med något av elektricitetens kraft i.

Allting är dubbelt så roligt som förr. Jag intresserar mig för människor på ett helt annat sätt, njuter av naturen som hörde jag samman med den och får tårarna i ögonen, då jag hör eller ser något vackert. Och denna förändring har försiggått endast på några dagar.

Om jag skulle fråga Mark till råds? Han vet allt.

Mark spelar fiol. Det var nu en upptäckt. Inte ens Karl visste om det. Det var pojken, som hittade fiolen under Marks säng. När pojken försvunnit, kan man vara säker på att hitta honom under någon möbel, och

56denna gång var hela huset på språng efter honom. Till sist gingo vi in i "lilla gästrummet", där Mark bor. (Han var själv med.) Från sängen hördes lillens obegripliga ord, som föräldrarna envisas kalla svenska. Under den höga, engelska järnsängen satt pojken och lekte med fiollådan.

Han drogs fram, till Ullas förtvivlan förskräckligt dammig, ty underköksan är en slarva, men han höll fast vid fiollådan.

Mark blev verkligen litet röd i sitt bruna ansikte. Ulla stirrade förvånad på honom.

"Ja visste inte, att du spelade fiol," sade hon. "Så trevligt för oss."

"Jag har inte tagit fram den, ingen spelar ju här i huset."

Ibland säger han saker så tvärt, att det nästan låter ohövligt. Inte kan jag hjälpa, att en av mina bröder spelade så mycket, att jag inte ens fick komma fram till pianot hemma, och jag har aldrig hunnit längre än till d-moll-skalan, sedan förlorade jag huvudet eller snarare benen. (Usch, Göteborgsvitsare!)

57"Å, om ändå någon komme hit, som kunde ackompanjera dig," sade jag i min iver att få höra honom spela.

Ja, det önskade han också, och så var det inte mer med det.

Karl är tokig i musik. När han fick höra, att Mark spelade fiol, började han genast leta i sitt minne efter någon av sina bekanta, som spelade piano. Han hittade — "den fina och magra flickan". Så hon kommer ändå.

Karl sätter alltid sina impulser i verket genast. Alltså ringde han på till Rönnings på Bogården.

Ulla satt i den stora länstolen vid fönstret med lillen i knät, medan Karl telefonerade.

"Du tar väl den sötaste av dem," sade hon, "för att alla fem spela piano."

"Var så lugn."

Nu utspann sig i telefonen ett tämligen muntert samtal mellan Karl och "den sötaste". Tydligen hade hon inte många invändningar att göra, om hon inte precis kunde komma samma kväll i hällregnet de

58tre milen, som Karl ansåg, att hon borde göra, skulle hon dock komma till lunch nästa dag. (Alltså i morgon.)

"Mark," ropade Karl in till biblioteket, där Mark satt fördjupad i någon av sina älsklingsgubbar. "Mary Rönning kommer hit i morgon. Du känner ju henne förut."

Mark dök upp ur sin tjocka bok.

"*Om* jag känner! Hon var den sötaste flickan på nationsbalen i våras."

Så där ja! Varför skall det alltid sticka till i en — nåja, må hon komma, det har jag ju inte med att göra. Kanske Mark till och med hade bjudit henne på balen i Lund. Jag undrar — nej, det var ingenting. Nu måste jag lägga mig. Karl sitter uppe och arbetar i kväll. När jag släckt ljuset, tänker jag ligga och titta på strimman från vardagsrummet och fantisera - - -

59Den 30 aug.

Det är då säkert, att man alltid bör säga "peppar, peppar", efter ett påstående sådant, som jag gjorde i går, att jag inte kunde bli vid dåligt humör. I kväll är jag det, och det är inte roligt minsann. Det sitter en propp i halsen på mig, en stor propp, men gråta kan jag inte. Det är så ynkligt med folk, som för minsta orsak rinner som pumpar.

Kanske blir det bättre, när jag fått ösa ur mig i dagboken — andliga tårar.

Jag skal! börja från början.

Efter frukosten försvann Mark. Ulla sade, då vi sutto och sydde, att han gått för att möta Mary. "Han tycker, det är så trevligt att promenera," tillade hon.

Jo, det kan jag tro, han, som bara läser, men i dag tyckte han det tydligen. Nej, fy Nina, detta är inte snällt. Jag får försöka taga det från en annan sida.

Ulla berättade, utan att jag bad henne, en massa saker om "den sötaste". Hon är enda barnet i Rönnings första giftermål med en

60fransyska. Fransyskan försvann plötsligt. Det sades, att hon fann Småland vara väl stark motsats till Paris, och därför for, lämnande Mary i sin unga och glada pappas händer. Flickan var då fem år, och växte upp på faderns gods under kontroll av en hushållerska, vilken fadern till sist blev så betagen i, att han gifte sig med henne.

F. d. hushållerskan skänkte honom fyra döttrar, alla ljusa, feta och gladlynta, och enligt Ullas utsago lika olika Mary som . . . ja, hon kunde inte hitta på en nog stark motsats.

Detta gav mig så mycket att tänka på, att jag sydde fast sömnaden i min kjol och hade ett rysligt besvär med att få loss den igen. Som jag sitter där, arg och röd, och sprättar bort de sista stygnen, rullar vagnen in på gården. Jag såg en skymt av "den sötaste" och Mark, Mark med alla tänderna lysande som små solar.

Det första jag observerade, när Mary tagit av sig hatten var, att hon hade hårnät, så att

61hennes hår efter den långa resan var lika fint och glänsande, som om det nyss varit uppsatt.

Mitt ser alltid ut, som om jag varit ute i blåst, och jag kan för mitt iiv inte lära mig att sätta på ett hårnät.

När somliga komma in i ett rum verkar det alltid, som om de hade ett helt följe med sig, så pratas och skrattas det. Så var det, när Mary steg in i vardagsrummet innan lunchen. Det formligen sprakade om henne av liv, och hon satte fart i oss allesammans, till dess det sorlade i hela rummet som efter en stor middag.

Sådan är hon, som om hon nyss tömt ett glas champagne och vinet stigit upp i en fin rodnad på hennes kinder, gjort de svarta ögonen strålande och läpparna fuktigt röda.

Karl kom upp från sitt rum med en flaska väl tempererat chateauvin, och det blev en glad lunch.

Ja, man vet ju aldrig vilka dystra tankar, som döljas bakom en skrattande mask! —

62I alla händelser *såg* jag glad ut, och kunde inte låta bli att njuta, njuta med hela mitt sinne för allt vackert av Mary — Mary ätande stora blå druvor och drickande rött vin.

Det gjorde vi ju allesammans, men hon . . . å! Jag satt mitt emot henne, och inne i min hjärna avfotograferade jag hennes bild för att kunna taga fram den en gång, då jag behöver motiv till en tavla. Men det dröjer länge, innan jag blir så skicklig.

Den här dagen har verkligen för mig varit tämligen dyster.

Så snart bordet dukats av satte Mary sig till pianot, och Mark hämtade fiolen. De ha spelat hela dagen, antingen vi hört på eller ej. Båda två äro verkliga musikentusiaster, och de försäkrade vid middagen, att de inte haft så roligt på länge. Mark också! Att hon hade roligt, är ju inte svårt att förstå, man har alltid roligt med Mark, åtminstone har jag det.

Jag älskar musik: att sitta uppkrupen i ett

63

soffhörn och blunda och njuta . . . Men nu njöt jag inte som vanligt. Jag kan inte riktigt förstå det här . . . Men det klarar sig väl.

64Den 31 aug.

Intet att anteckna, annat än att "den sötaste" fortfarande är kvar.

I fråga om mina känslor för henne kunde jag begagna den gamla metoden med prästkragen : Tycker om — tycker inte om--

Det sista bladet skall fälla utslaget — men vad —?

5. — *Ninas dagbok*. 65Den 30 sept.

Sista bladet faller på "tycker om". Det är alldeles säkert. Fastän — "tycker om" är kanske för litet sagt. Det engelska ordet att vara "fascinated" lämpar sig bestämt bättre. Jag vet inte — För att jag tycker inte om henne, som man tycker om en vanlig flicka, och som jag hittills tyckt om flickor. Detta är något annat.

I går kväll, då jag gått in till mig efter en afton tillbringad under härlig musik, knackade det på dörren, och in tittade Mary och bakom henne skymtade de andra.

"Saken är den," sade Mary och kom in

helt och hållet, "att - - -

"— att Mary inte kan sova i sitt rum," inföll Mark.

"Jaså," svarade jag, ty det intresserade mig inte det ringaste.

Nu kom Ulla in och satte sig i armstolen, som om det inte alls varit fråga om att gå och lägga sig, fastän jag nyss sagt godnatt. "Ja, ser du," (Ullas röst är så lugn och

66koncentrerad, att hon aldrig behöver höja den, man hör genast på henne ändå). "Mary vaknar så tidigt i gröna rummet, därför att dit in sticker solen genast på morgonen, och rullgardinen är ljus, som du vet."

"Jaha," skrattade Mary, "och hemma brukar jag ha en mörk rullgardin, och då är rummet mörkt ända till klockan åtta."

"Jaså," sade jag igen och försökte pejla djupet i Ullas ögon för att utspana, om inte hon också tyckte, att detta var höjden av pjåsk. Men Ulla är, när hon vill, lika ogenomskinlig som Karl. Nu sade hon direkt:

"Mary kanske kan få ligga i ditt rum i natt, om vi bäddar på soffan, går det nog bra."

Jag vet inte något värre än att ligga i samma rum som en annan. Tack vare familjens överflöd på gossar, har jag alltid haft ensamt rum, men det sade jag naturligtvis inte.

Eftersom jungfrurna hade gått och lagt sig,

67hjälpte vi alla till med att flytta upp Marys sängkläder till mitt rum. Det blev riktigt livat. Karl knogade på madrassen, Ulla lakanen, jag kuddarna och Mark samlade ihop alla burkar Mary radat upp på sitt toalettbord, och bar upp alltsammans väl inknutet i en handduk. Det blev ingenting över för Mary att bära, men det tror jag inte tog henne så djupt.

Karl råkade vända upp och ned på hennes nattpåse och ut föll en persedel, som jag skulle tagit för en fint

broderad teduk, om inte Mary rusat fram. Karl skrattade.

"Ulla," sade han, "skall det där verkligen vara ett nattlinne, annat var det på vår tid."

Tänk, ett linne av bara broderier och spetsar. Jag sände en suck bort till min säng, där min nattskjorta låg ordentligt ihopviken, precis likadan som pojkarnas med röda band kring ärmarna och en bred vit krage.

Vi hade emellertid blivit så uppsluppna allesammans, att det var omöjligt att genast

68gå till sängs, fastän det elektriska ljuset släcks nerifrån fabriken redan klockan halv tolv. Vi tände alla ljusen i kronan i vardagsrummet, Karl ville tända fotogenlampan på skrivbordet också, men det förbjöds. Det blev en egendomlig stämning i det stora rummet av de flämtande stearinljusen, som inte förmådde lysa upp överallt, utan skickade de underbaraste skuggor till vinklar och hörn och utanför lyste månen över sjön och stjärnorna strålade.

Det var så trevligt, eftersom vi just hade sagt godnatt och egentligen borde legat i våra respektive sängar, om inte Mary rubbat den sedvanliga dagordningen. Jag tänker, att hon alltid ställer till sådant där. Hon är den enda oregelbundenheten i det regelbundna lantlivet, och det är väl därför hon inte trivs länge i sträck hemma på Bo utan reser omkring litet varstans. "Nattcabaret," sade Karl plötsligt och flög upp från sin privilegierade länstol, "naturligtvis blir det natt-

69cabaret. Minns du Ulla på vår bröllopsresa — i Berlin!"

Ulla strålade till. Då det bara är fyra år sedan, de gifte sig, antar jag, att hon mindes. Och det blev nattcabaret. Mark tog fiolen, Mary skjutsade undan stora bordet i ett huj och bad oss taga plats i soffan längst bort.

"Nej, jag är conferencier." Karl knäppte till kavajen och sprang ner i tamburen efter en hög hatt. Han inträdde med den på nacken, och medan han gjorde förtvivlade ansträngningar att klämma in en monokel i sitt bruna öga, anmälde han i näston:

"Mademoiselle Glitt-la-là, första numret, dans."

Varpå mademoiselle Glitt la-là hoppade fram på den röda mattan. Hon tog först av sig skorna och slängde dem inåt salen, och i sin tunna vita klänning och sina vita silkesstrumpor började hon dansa.

Mark spelade en gavott och hon fantiserade ihop den sötaste dans, jag någonsin sett. (Men jag har tyvärr inte sett så myc-

70ket.) Hennes fötter voro så små som en japanskas och hennes vrister så gruvligt söta. Hon tog en stor, röd vallmo ur en vas på bordet och dansade med den, än hållande den högt över sitt huvud och dansade med profilen vänd mot oss och ögonen riktade på blomman, än kastande den till marken för att sedan trippa runt den och slutligen falla ned på knä och taga upp och kyssa den.

När hon slutat, kände jag mig så klumpig, att jag inte ens vågade gå över golvet.

Vi höllo på till över ett, d. v. s. Mark, Mary och Karl. Ulla och jag utgjorde en synnerligen road publik, som stämde in i refrängerna till alla de tokiga visor Mary och Karl turade om att sjunga.

Mary hade absolut ingen röst, men hon sjöng små engelska visor med oefterhärmligt uttryck och i en släpig takt, som kittlade ens nerver.

Karl föredrog gamla visor från Uppsalatiden. Ulla försäkrade, att han inte sjöng de värsta. Men hur äro då de värsta?

71Mark spelade i ett, rättande sig efter de sjungande med beundransvärd smidighet. Han var så förtjusande, där han stod och spelade lutad mot kakelugnen, att . . .

Jag var förstås alldeles upp och nervänd, när vi slutligen skulle lägga oss. Inte är jag van vid sådant där, och jag var så uppskärrad, att mina kinder brunno som eld. Vi somnade inte på mycket länge, och fastän vi släckt ljuset, fortsatte vi att prata ... d. v. s. det var egentligen Mary, som pratade. Man blir så löjligt fort bekanta, när man ligger och pratar i mörkret. Man kan ju inte se den andras ansiktsuttryck och blir förmodligen därför mer

öppenhjärtig, än om det vore dager. Åtminstone blev Mary det, för i annat fall förstår jag inte, varför hon just för mig, som är så pass mycket yngre än hon, berättade en sådan massa saker om sig själv. Och medan hon berättade, låg jag och stirrade rätt ut i mörkret, då och då inflikande ett ord för att hon skulle höra, att jag inte somnat utan var idel öra.

72När jag nu vid dager tänker på allt det hon berättade, blir jag alldeles het, och jag undrar---? Jag kan sammanfatta alltsammans i ett ord: "Kyssar."

Inte sådana där, som man ger sin mamma och pappa till tack för maten eller godnattkyssar till bröderna, utan riktigt riktiga, som det står om i romaner.

Inte visste jag, att det fanns så mycket av de sistnämnda i verkligheten, men Mary, hon visste hon. Då hon berättade sitt första äventyr för mig, om en ung man, som hade kysst henne i trappuppgången på hemväg från en bal, sade jag:

"Så förlovade ni er väl?"

Vad hon skrattade. Och nu fick jag veta, att kyssar inte alls behöva ha till följd att de initierade dagen därpå annonsera förlovning i tidningarna. Nej då, snarare tvärtom! Är det möjligt?

Mary berättade så livligt, att hon fullkomligt ryckte mig med. Förbi mig i mörkret fladdrade, som en massa brokiga fjärilar,

73alla hennes glada äventyr. Det roligaste tyckte jag var, då hon beskrev, hur hon stötte på sin egen mamma i Paris för några år sedan.

Det måtte vara bra egendomligt att bli presenterad för sin egen mamma, som för en främmande person borta på en bjudning. Men jag tror inte, att Mary tyckte, att det var något så besynnerligt. Hon sade, att folk nu för tiden både skiljer sig och gifter om sig så fort de hir.na, och för övrigt, när man varit med om så mycket som hon, fick ingenting förbluffa.

Nåja. Jag är i alla fall glad över, att min mamma och pappa hållit ihop så länge. Det är trevligt med hyggliga äktenskap, och det är nog inte så dumt, som jag trott.

1 dag på morgonen vaknade jag före Mary och låg och tittade på henne i det ljusnande rummet. Hon är förtjusande, även när hon sover. Hon låg med ena armen under huvudet, och hennes långa ögonfransar av-

74tecknade sig som svarta halvmånar mot den vita hyn.

Jaha. När jag kan måla. som jag en gång skall kunna, då måste jag få henne till modell. I vinter borde jag verkligen taga itu på allvar med min målning. Hittills har jag då egentligen bara kluddat litet, då det fallit mig in.

Marys levé var verkligen rolig att åse.

Hon steg upp först, försäkrande mig, att det skulle taga dubbelt så lång tid för henne som för mig. Hade hon sagt femdubbelt, hade hon kommit sanningen närmare. Men hon kunde väl inte ana, att en flicka kan kläda sig utan att smörja in hela sin lekamen som en balsamerad egyptier. Ty det var, vad Mary gjorde.

Den sista smörjeisen, som satte kronan på verket var en doftande salva, som hon strök över ögonbrynen. Hon försäkrade, att det inte var smink, ty jag, som låg och stirrade på henne i total glömska av min goss-likt enkla nattskjorta, kunde inte låta bli att göra indiskreta frågor.

75Som väl var, åsåg hon inte min enkla på-klädning. Jag visste inte förut, att underkläder skola vara finare än överkläder, men som Mary var, innan hon satt på sig klänningen, hade hon gott kunnat uppträda på hovbal — men även med överklänning skulle hon inte göra det, har hon sagt mig, för att det enda hon älskar är bohéme — Bohéme med stort B och en väldig accent-cirkumflex över e-t.

76Den 30 sept.

Mark har grälat litet på mig, men det blev dubbelt så trevligt efteråt — så jag önskar nästan, att han ville göra det

oftare.

I går avreste Mary, och Mark och jag följde henne en bit på väg. Vi fingo sedan en lång, trevlig promenad nem. Ja, så trevlig var den ju inte i början precis, ty det var då Mark grälade.

Han var ovanligt tyst, då vi foro. Mary och jag sutto mitt emot honom i den lilla låga korgvagnen, och han sade nästan inte ett ord, utan lät Mary prata. Jag tänkte 1 mitt stilla sinne, att han väl var ledsen över utsikten att åter bli lämnad ensam med mig, och att hans mun därför såg så nedstämd ut. (ögonen göra det sällan, men munnen tycks sköta sig själv.) Emellertid hade vi knappast sagt farväl till Mary och hunnit hoppa ur vagnen, förrän han började:

"Du är ju alldeles grå i ansiktet." Med ens förstod jag, att det var mig, han var ledsen på.

77"Är jag?" sade jag endast.

Det upprörde mig inte så mycket, ty då man är journalière som jag, växlar ens färg allt efter lynnet, och efter två nätters prat var inte mitt humör vidare glänsande.

Han gick så fort, att jag hade svårt att hålla takten.

"Ja, det är du," fortsatte han. "Hur kan du nu också vara så oförståndig att prata i två nätter."

"Vem har sagt, att jag gjort det?"

"Mary."

Mitt "jaså" måtte låtit ofantligt retsamt. Han vände sig häftigt mot mig.

"Ja, och jag sade henne, att det var orätt av henne att hålla en liten flicka som du, vaken med sitt prat."

Inom mig tänkte jag, att det där hade han ju inte behövt säga till mig, eftersom det tydligen var Mary, han gav skulden, men då jag är jordens fredsammaste varelse, egentligen av lättja, teg jag. Men han teg inte, han måtte suttit och ruvat på det där

78under sin tystnad i vagnen. Till sist blev jag litet het.

"Hör nu," sade jag, och vi stannade mitt i landsvägsdammet. "Du är ju så mycket äldre än jag, att du kan ha rättighet att förebrå mig litet, men," (och här underströk jag varje ord med tjocka streck), "du vet ju inte alls, vad vi talade om."

Han log litet, och nu märkte jag, att det inte måtte varit så farligt med ilskan, som det låtit.

"jo, jag känner den goda Mary så pass, att jag förstår---"

I detsamma kom jag ihåg ett par saker, hon hade berättat, och rodnade. När jag börjat rodna vill det aldrig sluta, och jag förmodar, att den grå färgen försvann som på befallning.

Vi fortsatte landsvägen framåt under tystnad. Jag gick just och önskade, att han skulle snedda över ekbacken (en ekbacke brukar alltid stämma folk mildare) då han tog av från vägen, utan att jag sade något,

79och vi gingo på den trevliga stigen genom ekdungen.

"Du, var nu inte ond på mig." ("Ond", det var ju han som var ond.) "Men ser du, när man träffar en sådan liten oberörd flicka som du, tycker man inte om att andra klab-bar sta med grova händer."

"Klabbar sta." Jag måste skratta och upptäckte plötsligt, att solen sken och gräset var grönt. Där stod en stor ek nere vid sjön, och under den satte vi oss.

Det finns intet på jorden så ljuvligt som ekar med sol på. En del blad bli genomskinliga, så att de likna gröna likörglas till färgen, och andra så djupt skuggade att de se ut som svarta skinnlappar.

Jag låg och stirrade upp i trädet och kände mig glad och nöjd och inte så litet sömnig —

"Om du behagar lägga dig på magen i stället," sade Mark, just då jag höll på att glömma bort, att jag hade

sällskap, "så får du se trollsländorna." Jag rullade runt. Mycket riktigt! I solen där utanför eken

80flögo trollsländorna i ringdans. Det var som om regnbågen splittrats och bitarna dansat omkring i luften.

En lång stund lågo vi bägge på magen och tittade på dem. Jag glömde kyssarna och Marys alla äventyr, och Mark och jag talade om allt möjligt som de bästa vänner.

Vi bli nog rysligt goda vänner så småningom, det beror på, hur lång tid det tar för honom att "vila ut".

När vi äntligen kommo hem, hade fröken Magda anlänt.

Hon satt i vardagsrummet och på var sin sida om henne Karl och Ulla stela som pinnar. Hon har en underlig förmåga att få människor att stelna till. Jag undrar om det kan bero på, att hon ännu vid femtio års ålder inte lyckats i sina giftermålsplaner. Nu är det väl ändå ej mycket hopp? Men hon tycks tro det.

Jag är säker om, att uttrycket "åldras med behag", inte betyder, att de åldrande skola göra sig till unga flickor. Men så har fröken

6. — Ninas dagbok. 81Magda tagit det. Faktum är, att hon bakifrån sett, på avstånd och i skymning skulle kunna passera för en ung flicka, såsom hon är klädd. Kanske är det detta, hon hoppas på, ty hennes framsida kan omöjligt inspirera någon friare.

Hon gav mig två fingrar att kyssa, men jag kysste inte till utan neg i stället, som den väluppfostrade flicka jag är. Hon tycker inte om att man niger, förmodligen för att det betonar åldersskillnaden. Jag skall också kalla henne för "Magda" och "du".

Ja, där sutto vi. Mark behandlades med nådiga småleenden, vilka han uteslutande hade sitt manliga kön att tacka för. Magda har berättat mig, att det nu är modernt, att herrarna i äktenskapet äro de yngsta.

Nej, jag håller bestämt på att bli syrlig. Det finns inte något så lätt sätt att göra sig kvick på, som att tala illa om folk. Hon är riktigt snäll — men — ånej, nu slutar jag.

Jag undrar vad Mark menade med att säga, att jag är "oberörd"?

82Den 30 sept.

Det här var då det besynnerligaste, jag någonsin varit med om. Alltsammans är Magdas fel, som nödvändigt måste in till staden för att champonera sig. Hon påstod, att hon ej gjort det på hela sommaren, då den lilla badort, hon tagit till sitt livselixir, inte äger en ordentlig hårfrisörska. Varför kan inte gumman lika gärna lyfta av sig alltihop och själv tvätta sina små dun på hjässan?

Nej, "cham-po-ne-ra" sig skulle hon, och hon tog mun full med ordet, för att man riktigt skulle förstå, hur gränslöst mycket hår hon hade.

Jag hade inte heller något emot att fara in till staden, tågen gå så besynnerligt, att man måste ligga kvar över natten, och det kunde ju vara rätt lustigt, tyckte jag då. Hade jag anat, att vi skulle få en hel roman faktiskt slungade i huvudena på oss, hade jag nog inte rest med. Åjo . ..

Mark följde ej med, för att han skulle

83gräva i bokskåpet efter en bok, som måste finnas, och som han måste läsa. Jag var mycket ledsen över, att han inte följde med. Men nu så . . .

Tåget rullade långsamt över skenorna, då och då fastnade ett par hjul, ryckte sig åter loss och hasade vidare. 1 ett par utförsbackar halkade lokomotivet och skenade plötsligt i väg, så att vi voro nära att falla framstupa, så åter ett ryck framför någon liten station, där stinsens näsa regelbundet var lika röd som signalflaggan.

Hade inte landskapet utanför kupéfönstret varit så gudomligt, hade jag nog följt Magdas exempel och somnat. Men berg, som sågo svarta ut i den molniga dagern och sjöar, som vid deras fötter tindrade som blanka stenar, kommo min fantasi att rumla om i min hjärna som en galning. Alltnog, vi kommo båda fram vid ypperligt

humör, Magda till följd av sin söta sömn ("söta", taget i bemärkelsen av lugn, för en människa, som under sömnen gapar som en

84aborre efter flötet, kan knappast karaktäriseras som söt), och jag till följd av una quasi fantasia, eller vad nu skalden Nordling kallar det för.

En småstadsstation är sällan bråkig, den är, som folk är mest, och den där pirrande känslan i maggropen, som en storstadsstation inger en, fattas fullständigt.

Magda bor i staden. Men eftersom hennes hushållerska inte kommit hem från sin sjuka far på landet (där finns alltid en sjuk far!) måste vi taga in på järnvägshotellet. Det skall man inte göra i en småstad, det är då ett som är säkert. Allting smakar tåg, till och med dricksglasen äro sådana där tjocka, som finns i vaggonerna, och som man kan slå i golvet, utan att de gå sönder.

Klockan var inte mer än elva, och jag följde med Magda till hårfrisörskan för att sedan diskret avlägsna mig och leta mig fram till stadens bokhandel. Klockan ett skulle vi mötas på konditoriet bredvid bokhandeln.

Visserligen hade jag varit i staden ett par

85gånger förut, men mitt lokalsinne är absolut underhaltigt. Till och med efter kompass går jag vilse, och när jag nu inte hade någon som helst vägvisare drogos mina steg åt ett helt annat håll, än vad som var meningen. Gatorna, belagda med kullerstenar, tycktes till sist rulla under mina fötter, och jag hade retat upp mig till en fullkomligt oresonlig ilska mot hålans stadsfullmäktige, då jag ramlade huvudstupa in i romanen.

Han stod lutad mot en lyktstolpe med hatten nerdragen över ögonen, händerna i fickorna, cigarrett i munnen och blicken spänt riktad på huset mitt över gatan.

Gatan var smal och enslig, inte en kotte där mer än han och jag. Då jag såg honom på långt håll, trodde jag först, att det var en slags polis och glad över att äntligen få tag i någon, som jag kunde fråga om vägen, halkade jag hastigt över kullerstenarna. Men ju närmare jag kom honom, ju mera saktade jag farten, ty individen var precis motsatsen till en stadens ordningsman, och de små två-

86våningshusen av trä på ömse sidor gatan, ingav inte precis någon känsla av lugn.

Det är omöjligt att gå på en knagglig gata, så att det inte hörs. Mina klackar slogo i stenläggningen, som om hela vaktparaden varit i antågande. Men inte förrän jag var mitt framför honom, så att jag bokstavligen korsade hans blick, observerade han mig.

Naturligtvis borde jag inte stannat. Som en liten snäll flicka borde jag inte ens vänt på huvudet, men ibland glömmer jag absolut bort, att jag är "en liten snäll flicka", och det inträffade just vid det här tillfället.. . Den onde flög i mig:

"Förlåt," sade jag, "kan ni säga mig, var bokhandeln finns?"

Han gjorde en otålig gest med handen.

"Ni skymmer fönstret för mig," var det enda han svarade, och jag hoppade åt sidan, som om någon stuckit en knappnål i mig.

Följande riktningen av hans blick upptäckte jag en antikvitetsaffär, bakom vars tämligen smutsiga ruta en massa antikviteter stodo

87uppradade. Jag blev litet lättad. Jag hade nästan väntat, att en lång näsa likt häxans i "Hans och Greta" skulle stuckit ut genom fönstret. Karlen var förstås skvatt galen, men hörde tydligen inte till den farliga sorten, och jag gick vidare. Plötsligt ljödo snabba steg bakom mig, och jag vände mig tvärt om. (Jag tycker nu, att det är vida trevligare att få ett knivblad i hjärtat än i skulderbladet.) Galningen stod framför mig med hatten i handen. "Förlåt," hans röst var som förvandlad, "vad var det ni sade nyss?" När han fått av sig hatten, såg han rätt klok ut, och min knivbladsfantasi försvann. I hastigheten fick jag inte fram ett ord och rodnade dumt. Han trodde nog, att

jag var ond, ty han pratade på så fort, att orden snubblade ur munnen:

"Det var ett par ljusstakar därinne, förstår fröken, som jag blivit alldeles galen i," (nå, var det inte det jag trodde, att det var galenskap med i spelet!) "och när jag hittat någon raritet, varken hör eller ser jag. Det

88är en egenhet hos mig. Snälla lilla fröken, tala nu om vad det var ni frågade mig nyss, så skall jag vara hyggligare."

"Jo, jag undrade bara — bara var bokhandeln finns i den här staden?"

"Bokhandeln, å, ja visst — då har fröken gått galet, den ligger vid Stortorget."

"Var ligger Stortorget?" plötsligt kände jag mig alldeles matt.

"Jaså, fröken är resande, jag kunde tro det. Då är det omöjligt för er att hitta Stortorget. Om ni tillåter — skall jag följa er dit."

Ja, vad skulle jag göra? Jag tillät det, och kände mig helt blyg, där jag gick vid hans sida. Han pratade på, som ville han förtaga det dåliga intryck han gjort i början, och under det att han pratade, betraktade jag honom i smyg.

Det var alldeles tydligt, att det var en fin människa. När jag nu såg närmare på honom, märkte jag något visst i hans sätt att föra händerna och ett drag kring hans mun,

89som trots de sluskiga kläderna angav gentlemannen. Hans kläder voro verkligen sluskiga, oj, så de sågo ut. En blå kavajkostym kan ju vara mycket trevlig, men en dito fylld av fläckar och med trasigt fickfoder uppstickande på ena sidan, inger inte precis förtroende, och den blå slokhatten var så tilltygad av ålder och regn, att den gott för längesedan kunde kasserats till fågelskrämma på ett jordgubbsland.

Jag undrade just, om han ägde något sådant, då han såg på mig skarpt.

"Fröken har inte hört ett ord av vad jag berättat om stadens historia."

"Nej," slapp det ur mig, "inte ett dugg."

Han skrattade litet.

"Jag trodde, att det var en ciceron fröken behövde och därför ..."

"Tack," sade jag, "men vad jag just nu behöver är kaffe och bullar."

Men då jag såg, att han uppfattade detta, som om han varit tvungen att bjuda mig på det, tillade jag hastigt:

90"Det väntar mig på konditoriet vid bokhandeln tillika med en tant."

"Hur dags skall fröken möta henne då?"

"Klockan ett."

Han såg på armbandsklockan av guld:

"Det är hon redan."

Jag måtte stirrat på klockan, ty han skakade hastigt rockärmen över den, och vi traskade vidare. Fantasien löper alltid i väg, innan man fått något varmt i sig, och nu snurrade mina tankar i ett kring armbandsklockan av guld, som så illa passade ihop med hans kläder. En massa historier om herrar, som rövat bort flickor i storstäder, ramlade om i mitt huvud, till dess åsynen av Stortorget återkallade mig till det faktum, att detta var en mycket liten stad.

Stortorget var nämligen så litet att det påminde mig om leken "käppas om rummet".

Han följde mig tvärs över torget till konditoriet, och när jag skymtade Magdas cham-ponerade huvud i fönstret, kände jag mig plötsligt generad. Vad skulle hon tro! Om

91mannen åtminstone haft vett att säga farväl nu, men han följde mig in. Därinnanför satt Magda med en stor bricka godsaker framför sig. När hon fick se mig och galningen, blev hon röd i ansiktet.

(Det är lustigt, att när hon rodnar, verkar det som om hela människan bleve röd, så flammar hon till. Det är väl det jungfruliga blodet, som ännu ej lagt sig till ro.)

"Göran Hellner," utropade hon.

Jag vände mig om och såg förebrående på min följeslagare. Det första jag tänkte på var, att han inte hade presenterat sig för mig, men i nästa ögonblick fann jag det besynnerligare, att Magda kände honom. Hur i all världen . . .?

Klockarmbandet var tydligen inte stulet och det gjorde mig så belåten, att jag slog mig ned vid Magdas bord och bad helt glad i hågen om en kopp hett kaffe. Men hon bara pratade och frågade så många frågor (naturligtvis alla riktade till honom, ty mig behandlade hon efter denna stund, som den

92menlösa baby, jag i förhållande till henne verkligen är), att hon kunnat fylla upp en halv satslära med prov på interrogativa satser.

Huvudparten av frågorna, tycktes mig gå ut på: "Hur är det då med din stackars far?" ("Stackars" understruket.)

Det är alltid synd om en underlig ung mans far, så jag fäste mig inte så mycket vid det, förrän jag av samtalets gång förstod, att denne "stackars far" var änkling. Tänk, en änkling för Magda, det var ju fullkomligt som beställt. Jag visste inte då, som jag efteråt fick veta av Magda, att han varit beställd för henne redan från början, men att hans vackra fru kommit emellan för en kort tid.

När jag stillat min värsta hunger, såg jag upp och mötte Göran Hellners blick. Han såg så utråkad ut, att jag tyckte, det var riktigt synd om honom, och i tanke att göra honom glad igen upphov jag min röst:

"Så snällt av er att följa mig, det . . ."

Magda viftade bort mig, som hade jag varit

93en besvärlig fluga, som satt sig på hennes bakelse, men jag hade i alla fall den tillfredsställelsen att se karlen lysa upp.

Jag hörde, att han var ingenjör och bodde i staden med "stackars far".

(Nu sade jag i tankarna också "stackars far", ty jag såg redan Magda installerad vid hans sida.)

Magda ledde samtalet så skickligt, att ingenjören till slut ej hade någon annan råd, än att föra "stackars far" i hennes väg, de timmar vi hade kvar i staden. Han sade med utråkad min:

"Ja, naturligtvis." Detta till svar på Magdas:

"Har er far fortfarande reumatism, eller är det gikten nu?"

Så plötsligt:

"Om vi skulle möta far, då han kommer från biblioteket. Det blir han nog glad över."

Jag hoppade till, ty då han sade de sista orden, blinkade han åt mig. Egentligen var det inte vidare fint av honom, då han endast

94träffat mig en halv timme att göra sig till min medbrottsling mot Magda, men han såg så humoristisk ut, att jag hade all möda i världen att se förnärmad ut. Det var shocking, alltsammans var det för resten, det insåg jag nu sedan jag blivit mätt, och känslan därav gjorde mig stel och olycklig.

Biblioteket låg vid utkanten av staden och såg ut som en arbetsstuga. Just som vi kommo gående, steg "stackars far" ut på trappan och i samma ögonblick insåg jag, att "stackars far" mycket snart skulle låta belägringen, i form av Magda intaga fästningen.

Han ryckte till, när han fick se henne och såg ut, som om han bitit i ett surt äpple, men lät sig fullkomligt motståndslöst föras bort i triumf.

Magda är lång och så torr, att man nästan väntar, att det skall prassla som vissna löv, då hon går, och "stackars far" är liten och knubbig med ett milt, ljuslätt ansikte, vars ögon äro så ljust blå, som om de vore blinda.

Den övriga dagen kan jag endast beteckna

95som besynnerlig, och jag saknade Mark outsägligt. Det var så där besynnerligt, att jag längtade att få trycka någons hand för att få medkänsla. Jag tror nog att ingenjören gärna gjort det. Han var så förfärligt artig och vänlig, förmodligen för att förtaga morgonens dåliga intryck, och vid slutet av vår middag kallade jag honom inte galen ens i min innersta hjärnskrymsla.

Vi åto nämligen middag på stora hotellet vid Stortorget alla fyra.

Jag kan inte säga, att det var en festmåltid gubben bjöd på. Kalops och fruktsoppa räknas väl till sådan där vardagsmat, som fruar aldrig bjuda främmande på, då de försäkra, att det skall bli "i allra största vardagsslag".

Men jag tror, att Magda tyckte sig äta nektar och ambrosia, och följaktligen gjorde pilsnern henne så uppsluppen, att jag kände mig generad för den outsägligt korrekte herre i röck, som passade upp.

"Säg," sade hon plötsligt och kastade sin

96blick som en boll över till ingenjören, men han fångade den inte, "finns det inte någon rolighet, som man kan gå på efter middagen.

"Nej, hör nu lilla Magda," tänkte jag, "även om ett giftermål hägrar vid horisonten, behöver du väl inte göra dig löjlig."

Jag var rätt arg och såg allt i svart, och nu efteråt har jag mera roligt åt alltihop, än jag hade då.

Vi gingo på cirkus. Cirkus, som jag även vid gott humör avskyr. Och när den sista donnan gjort sitt sista trick att falla ner på marken med ett ben åt vardera hållet som en trasig sax, drog jag en suck av lättnad, och när vi sedan gingo till järnvägshotellet i den klara höstkvällen, kryade jag upp mig så att jag hade riktigt svårt att skiljas från "stackars far" och ingenjören.

Magda såg faktiskt ung ut i halvmörkret, och fläckarna syntes inte på ingenjörens kavajkostym.

Alltsammans hände i går, men i afton tycker jag, att det är så längesedan.

7. — Ninas dagbok. 97I dag på morgonen, då vi reste, voro båda nere vid stationen. "Stackars far" med en bukett röda nejlikor åt Magda och ingenjören med skära rosor åt mig.

Då han gav mig dem, viskade han med ett leende, som jag inte begrep mig på:

"Det skulle egentligen varit knoppar."

"Men utslagna rosor är väl ännu vackrare," sade jag, ty de doftade som en hel rosengård. Men han svarade:

"Jag föredrar knoppar," och efter ett ögonblick, just när tåget satte sig i gång.

"Om fröken visste så lik ni är en liten skär rosenknopp ..."

Men resten drunknade i bullret. Det var synd, ty hans ögon sågo mycket, mycket vänliga ut.

Det här tror jag inte, att jag berättar för Mark, men för Ulla skall jag tala om vart enda dugg.

98Den 30 sept.

Mark har blivit så underlig.

Det började för några dagar sedan. Han måtte ha kvicksilver i kroppen.

Aldrig kan han sitta stilla i lugn och ro utan rusar omkring som ett sannskyldigt perpetuum mobile. För tillfället

tror han, att han är intresserad av bruksrörelsen. (Jag säger "tror", därför att jag inte kan tänka mig, att detta hör samman med hans verkliga natur.) Men vad vet jag om hans "verkliga natur"?

Han går emellertid ner till bruket varje morgon, då Karl gör sin rond, och varje lunch diskutera han och Karl bruksrörelsen, så sotet yr om dem.

Det är inte alls roligt. Jag har varit därnere ett par gånger, och Karl har bemödat sig, snäll som han är, om att förklara för mig mekanikens mysterier. Men då han upptäckte att det enda, som intresserade mig, var att se utslaget, då järnet forsar fram, som

99en brinnande flod från Inferno, tröttnade han som väl var snart.

Sitta Mark och jag och samtala i lugn och ro om böcker etc., kan han plötsligt rusa upp och börja spatsera runt rummet, medan han talar.

Det är inte så vidare trevligt att prata med en människa, som springer runt ett bord. Man vågar inte se på honom av fruktan att bli yr i huvudet av karusellrörelsen, och inte heller är det lätt att höra, vad han säger, annat än då han händelsevis snuddar förbi ens stol.

Men honom tillfredsställer det tydligen i högsta grad, och då har jag ju inte något att säga.

För övrigt är det förtjusande, att han har börjat tala med mig om allt möjligt, och han narrar mig också att lägga fram alla mina tankar. Ja, inte alla naturligtvis, ty han har väl ej en aning om, att den största delen av mina tankar sista tiden blivit liksom stämplade med hans namn.

100Isynnerhet om kvällarna, när jag lagt mig, flyga tankarna gärna i väg och alltid direkt ner till "lilla gästrummet".

Jag vet inte ännu varför, jag tänker så mycket på honom. Det är ej på samma sätt, som då jag svärmade för kadetten i Stockholm, för att när jag svärmade för kadetten, gick jag och drömde och glömde både tid och rum och tråkigt nog även, vad jag skulle göra hemma. Jag var alldeles försjunken i det ljuva åskådandet av "den ende", vilken jag bara hade träffat ett par gånger på baler och en gång på isjakt.

Alltså är detta icke kärlek. Nej, visst inte. Sådant, tror jag, att jag har vuxit ifrån. Kanske är det inte värt att fundera så mycket på detta. Men i alla händelser gör det mig så glad, så lycklig och så energisk.

101Den 30 sept.

Han är fritänkare, så otäckt!

]ag hade fått tag i en bok, som handlade om otäcka människor, som inte ett dugg brydde sig om religion och följaktligen gjorde de rysligaste saker utan tanke på ansvar, och jag sade till Mark, att jag önskade, att jag inte hade läst den boken.

"Varför det då?"

Hans ögon mörknade till litet, då han gjorde frågan, och när jag sade honom, att det var därför, att personerna i boken voro fritänkare, dök han ned på mig som en hök. (Inte bokstavligen, som väl var.)

Och nu fick jag höra, att fritänkare, det är just de enda, som ha någon intelligens. Alla andra äro trångsinta och pryda och "gå i en evig kretsgång utan att någonsin finna centrum".

Då jag invände, att det var väl just de kristna, som funnit centrum i Gud, slungade han ut, att deras Gud var en liten Gud, som de själva skapat ur sina trånga bröst och givit

102mänskliga egenskaper. Jag kommer inte ihåg, allt vad han sade, ty hjärtat blev som en blyklump i mig, så ledsen blev jag. Jag som trodde, att han hade rätt i allt och nu har han ju inte det. Det är förfärligt sorgligt. Han kanske i all tysthet är lika ryslig som människorna i den där boken, för att "har man ingen religion, har man inte heller någon moral", sade min älskade läspräst.

När Mark slutat sin bevisföring, varav jag ej begrep något annat, än att den måste vara alldeles fördärvlig, sade han :

"Vad tror du då?"

Och jag svarade med bortvänt ansikte, så att han inte skulle få se att jag hade tårar i ögonen.

"Jag tror på allt, vad min läspräst lärt mig — och så har jag lagt till litet själv."

"Lagt till — men lilla barn, finns där verkligen något att tillägga till allt vad läsprästen sagt?"

Men då jag trodde, att han skämtade med mig, bar jag mig fasligt dumt åt, bara rusade

103in i mitt rum och slängde igen dörren efter mig. Jag ville inte visa honom, minsann, att tårarna trillade som ärter utefter mina kinder.

Jag hade gråtit en lång stund, när det knackade på dörren, och då jag inte svarade kom han in i alla fall.

Jag låg framstupa över soffan och ville ej se upp, inte för att jag var ledsen på honom, utan därför att jag skämdes som en barnunge över mina tårar. Det var tyst en lång stund — till sist trodde jag, att han hade gått och lyfte upp huvudet.

Han satt alldeles bredvid soffan på den lilla pallen och såg på mig, och när jag mötte hans ögon, blev jag alldeles lugn och tårarna upphörde att rinna så hastigt, som om någon stängt av en krän uppe i huvudet.

Där fanns så mycken godhet i hans ögon, att jag med ens blev alldeles förkrossad över att jag ett ögonblick kunnat tro honom om något ont.

"Förlåt mig," sade han, "det var dumt av mig att skrämma dig så där, men jag gjorde

104det visst inte med mening. Ser du, jag är van att vara tillsammans med människor, som ha samma åsikter som jag i dylika saker, och när jag pratade med dig tänkte jag inte på, att du hörde till en annan sort."

"En annan sort." Det var nära, att jag börjat tjuta igen, ty att inte höra till samma sort som Mark, föreföll mig i det ögonblicket värre än allt annat, men då såg han på mig med ett av sina blixtlika leenden och tillade: "]ag vill inte ha dig annorlunda än du är." Och jag blev nästan glad igen. "Vill du ha litet eau-de-cologne i ansiktet?" frågade han plötsligt. "Du är ju alldeles het, lilla stackare." Och han sprang till toalettbordet och kom tillbaka med 4711, som han duschade över hela mitt hår och ansikte.

Jag blundade och tyckte, att det var så ljuvligt, att det borde räckt hela livet. (Men då kanske det inte hade varit så ljuvligt och eau-de-colognen hade ju tagit slut.) Nu fick

105han mig att tala om allt, vad jag lagt till läs-prästens ord.

Han skrattade inte en enda gång åt mig, utan satt alldeles stilla och stirrade rätt ned i golvet. Aldrig har jag brukat tala om sådant med någon annan. Det är ju det allra heligaste och jag brukar alltid ha draperiet nere för den lilla vrån av mitt hjärta. Har jag någon gång lyftat litet på det, har det alltid känts som profanation, men inte så nu.

Han fick till och med höra, att jag tänkt mig livet efter detta, som att leva i en stor genomskinlig safir, utanför vars väggar alltid darrade en ljuvlig musik. Jag var mycket rädd att han skulle tycka att det lät tillgjort, men då lyfte han upp huvudet och sade allvarligt :

"Det är vackert det där. Jag önskar —"

Men vad han önskade fick jag aldrig veta, ty in ramlade gamla Lova med all min nystrukna tvätt i famnen, och när hon fick se oss så där, jag rödgråten och Mark så all-

106varlig mitt framför mig, trodde hon visst att "det var något".

Hon ville nödvändigt draga sig tillbaka under ideliga försäkringar, att hon vore den sista som ville störa herr Mark, då han tydligen var så strängt upptagen, och att hon alltid trott m. m. m. m. till dess Mark och jag brusto i skratt och tvingade ned henne i soffan, för att hon skulle berätta, hur det gick till när kapten von Horn friade till

henne. Ett kapitel i hennes liv, som gör hennes kinder röda av förtjusning, dels vid minnet av "världens stiligaste karl", och dels av stolthet över att hon "tackade nej", därför att "Mats skomakaren var så ofantligt mycket bättre som människa".

107Den 30 sept.

Jag har alltid varit ett sådant där: "Vad-månde-det-bliva-av-detta-barn." Och hittills har jag solat mig i glansen av en gammal förfader, som var en berömd målare. Märk "hittills" — ty under denna sommar har denne min bemärkte förfader kommit mycket fjärran ifrån mig. I själva verket har jag givit honom sparken, så att jag nu inte ens ser en skymt av den smala konstnärshand, som på familjeporträtten hemma i salongen ingav mig högfärdiga tankar, därför att jag ansågs ha ärvt hans talang att föra penseln.

Det har tutats i mig, att jag helt säkert skulle gå i hans fotspår, från det ögonblick jag ritade min första indian vid fyra års ålder, till i våras då jag förärade mina föräldrar ett porträtt av deras vackraste son, med mitt eget namn ditritat i kanten med stora, pretentiösa bokstäver.

I skolan var jag stolt över honom, och jag sken av viktighet under historielektionerna, då vi uppehöllo oss vid min urpappas tide-

108varv, och jag ombads berätta intima detaljer från familjekrönikan.

Gud vet, vilka försyndelser jag begick mot gubben under de lektionerna, men av längtan att få se flickornas ögon bli runda och stora av förvåning, satte jag en hel del pikanta kryddor till den förut rätt blandade soppan.

Nu har emellertid livet här i sommar tagit ur mig den sista viktigheten, och jag tackar gudarna på mina bara knän för Karl, Ulla och Mark — mest för Mark.

Det finns nog inte någonting på jorden så nyttigt, som att skubba sig mot andra människor, än dem man alltid varit tillsammans med. Att träffa dem, som icke döma en efter ens hyggliga föräldrar utan betrakta en som självständig individ.

Rätt som det är, blir jag väl moralfilosof!

Mark försökte få mig att läsa filosofi och presenterade mig för gubben Schopenhauer. Han är så ivrig, Mark, att jag skall utveckla mig snabbt, så jag vågar icke säga emot, men Schopenhauer blev mig väl stark.

109Det var en tjock, svart bok till formen lik ett lexikon, och bara detta gav mig en obehaglig försmak av vad som komma skulle. Också valde jag en fasligt dum plats att läsa den på, satte mig nere på gården under lönnen tillsammans med Ulla och lillpojken. Försök att läsa Schopenhauer ute! Det är blankt omöjligt.

När jag kommit till ett stycke, som fordrade mer än vanlig tankekraft, såg jag upp från boken för att söka inspiration någonstädes utom mig.

Men Schopenhauer och vegetation passa tydligen ej ihop, åtminstone kunde jag, stackars barn, inte förena dem, och en blå fjäril, som fladdrade runt i blomsterrabatten, kom mig totalt att glömma, att jag hade hela världens förnumstiga visdom i mitt knä.

"Vad är det nu då?" sade Ulla, "du rynkar pannan, så du kommer att få två fula veck mellan ögonen, då du blir äldre.

"Jag tänker," sade jag och försökte känna mig högtidlig, "på filosofi."

110Ulla skrattade:

"Har nu Mark varit framme igen. Han är outtröttlig."

"Jag tror nog, att jag skulle kunna intressera mig för en filosof, men aldrig i livet för filosofi," fortsatte jag.

"Jaså, du skulle kunna intressera dig för en filosof."

Jag märkte inte mitt misstag, förrän jag mötte Ullas lustiga leende. Jag blev illröd förstås och försökte se oberörd

ut, men det är omöjligt, när kinderna hetta, och därför tog jag mitt parti och såg rätt på Ulla.

"Jaha, det kunde jag nog, men ..." tillade jag för att blanda bort saken, "jag menar naturligtvis en gammal, gråhårig man med hela livets samlade visdom bakom sin panna."

Varpå den retsamma Ulla svarade, att hon naturligtvis inte menat något annat, och jag vet ej vilka dumheter, jag hade sagt, om inte pojken, fri från vår uppsikt, kravlat sig upp på den stora vattentunnan vid trappan, nu

111givit till ett anskri. Han hängde med sina små fingrar fast vid tunnans kant — en decimeter över marken. Men den lille stackaren trodde, att han svävade mellan himmel och avgrund och skrek därefter. Vi lyfte ned honom från denna fruktansvärda höjd och stillade hans hicka och snyftningar med en sockerbit och ett glas vatten.

jag har lärt mig rida också. Det har jag verkligen, fastän Karl påstår att ridning och den sport jag idkar äro vitt skilda saker.

I stallet finns en liten islänning. Han ser ut som en dockhäst bredvid de stora kamparna, och är brun- och vitfläckig som en ko. Vallpojken råkade också en gång av misstag driva in Knallen i ladugården, där han ställde till stor uppståndelse, och tjuren höll på att slita sig vid åsynen av detta söta flickebarn.

Min första lektion på Knallens rygg försiggick på gårdsplanen. Det var fullkomlig cirkusförevisning. Karl stod mitt i rundelen

112och svängde med en stor piska, och Knallen travade runt — runt.

Jag kände mig ohyggligt generad för jungfrurna, som hängde i köksfönstret, och piskan gjorde mig så nervös, att jag oupphörligt rullade runt.

Men Knallen bara sprang och sprang, som om någon dragit upp honom med maskin. Plötsligt sade det "knack" i honom och han stannade, vi trodde, att han hade stannat för evigt. Det var omöjligt att få honom ur fläcken, och till sist fingo vi med hjälp av Johanson, den korrekte, schasa ut honom till stallet.

Johanson, den korrekte och Knallen föra en ständig strid — den sistnämndas hågkomster från Island tycks vara rätt friska — och till och med en häst kan väl se en himmelsvid skillnad på Johanson och en inföding.

8. — Ninas dagbok. 113Den 30 sept.

Jag kan inte låta bli att skratta, när jag tänker på det, fastän huvudet värker förfärligt.

Mark och jag har gjort en ridtur.

Står det ej alltid i engelska romaner att "Daisy gjorde en ridtur i parken med den vackre lorden", och det beskrives hur hon red vid hans sida smärt och rank i sin blå välsittande briddräkt med den lilla hatten på sned över det lockiga kastanjebruna håret.

Jag ger katten i den engelska ladyn, men jag kan ju ej låta bli att önska — nåja. Jag har en gammal grön sportdräkt, kålblads-grön, och den rider jag i. Som ett tragiskt faktum måste jag konstatera, att en kluven ridkjol egentligen är mera respektabel, när man rider gränsle. Även om man rider hemifrån med kjolarna sorgfälligt nerdragna, kommer man ändå tillbaka med kjolen upphasad till knäna.

Mark red en hög häst och Knallen var så

114liten bredvid att Karl, som stod i fönstret och såg på oss, gapskrattade.

Vår sortie tog sig nog icke så väl ut, som jag kunnat önska — vår entré var icke bättre, men däremellan hände det en hel del.

Vårt mål utgjordes av en by, där vi skulle inköpa en särskild sorts choklad, som skulle vara ett fullkomligt paradis i fråga om smak.

Landsvägen var slät och härlig som cykelväg, och jag önskade efter en stunds förlopp av hela min svarta själ, att Knallen varit en cykel. Vad det gjorde ont. Jag kastade en hastig blick upp till Mark, som red stolt som en prins

på sin höga häst, och jag kände något av underklassens hat mot den bättre lottade.

Förgäves sökte jag trösta mig själv med, att man slår sig betydligt mera när man rullar av från en hög häst. Men min stolthet protesterade och föredrog envist ett högt fall. Där vi travade bredvid varandra hördes Knallens hovar invid den stora hästens, som en liten fickklockas "tick-tick", bredvid en

115väldig väggklockas "pong-pong". Och det var inte roligt.

"Nu tar vi det litet fortare, det är så tråkigt att rida så här långsamt."

Marks röst avbröt mitt tysta och hätska resonemang.

"Fortare!" jag tyckte att marken rann under hästarnas hovar. Fortare skulle alltså betyda galopp.

Jag tog i hastigheten ett stadigt tag med ena handen i sadeln, men släppte den lika hastigt vid hågkomsten av Karls hånfulla uttryck om söndagsryttarna på Djurgården. Mark satte sporrarna i hästen och sprängde av i galopp, och Knallen hoppade efter, lydigt följande sin stora kamrat. "Gump-gump." Varje gång, jag dunsade ner mot den hårda sadeln, smällde jag ihop tänderna, som en hund som tänkt bita och gått miste om bettet.

Knack. Knallens beslut att stanna verkställdes så hastigt, att jag dunkade näsan i hans hårda hals. Där satt jag.

Jag bultade djuret överallt, till dess jag blev

116så andlös och svettig, att jag måste pusta ut ett tag. Långt, långt borta syntes den svarta baken av Marks häst.

Då hörde jag skratt och trampet av många små fötter, och jag behövde inte vända på huvudet för att veta, att det var småskolebarnen, som voro på hemväg. Glädjen blev stor bland alla de osnutna ungarna.

"Vi ska hjälpa fröken," ropade smedens otäcke pojke, och så bröto de kvistar och käppar i småskogen vid landsvägen.

Jag är nu efteråt övertygad om, att de voro idel välvilja, och att de liksom barnen i söndagsskoleböckerna, väntade sin belöning i form av polkagrisar, och jag är verkligen litet ledsen över, att jag ej gav dem några, då vi kommo fram till handelsboden. Men man är ju inte mer än människa.

Ungarna fingo Knallen att flytta på sig.

De schasade honom framför sig och slogo honom med sina små käppar. Mark, som återvänt för att se, vad som blivit av mig,

1 17skrattade över hela ansiktet. Det var nog rätt lustigt att skåda — uppifrån.

Vi blevo inte av med barnen på hela vägen. Alla bodde i byn, vilket jag hörde dem sinsemellan tala om som något högst glädjande. Jag har alltid undrat, om inte resande teatersällskap känna sig bra generade av folkets blickar, då de tåga in i någon liten håla. Men nu vet jag, hur förskräckligt de måste känna det. Ur varje fönster tittade ansikten och glada ögon, när vår karavan tågade förbi.

Och jag, som tyckt mig märka, att Mark har hand med barn! Men det måtte endast vara, då de uppenbara sig i singularis, ty inför detta fruktansvärda pluralis var han fullkomligt maktlös. Inte ens egyptierna kunde emellertid reda sig mot gräshopporna. Vid handelsboden hasade jag av Knallen och gick fram och tittade honom rätt in i hans envisa ansikte, men lika gärna hade man kunnat läsa en sfinx' tankar.

Inne i boden mottogos vi med ett del-

118tagande, som inte precis tröstade mig, och vi drucko världens sliskigaste hallonsaft i ett litet rum innanför boden, där det luktade sill och sura kläder.

Chokladen fanns i alla händelser, och med paketet i Marks ficka satte vi oss åter upp. Nu var Knallen yster. Han satte upp nosen och vädrade stallet på en halvmils avstånd.

Utanför byn syntes inte en människa, och trots Karls historier klamrade jag mig fast vid hästen, som en drunknande vid en livboj.

Plums, där låg jag med pannan i ett sten-rös. Det var tur att fallet inte var högt, för i så fall hade jag legat där än. Nu svimmade jag bara. Jag vaknade upp vid, att någon mumlade: "Kära, min lilla flicka! Så där ja —" och vid att en stor fast hand strök mig över håret. Jag kunde ej förmå mig att öppna ögonen. Det kändes, som när jag vaknar på morgonen, och ändå inte är riktigt vaken. Tusen fantasier snurrade som

-n»

bengaliska eldar omkring i mitt huvud.

119"Kära, kära," sade det igen alldeles tätt inpå mig. Säkert viskade han det endast, men i det tillstånd jag befann mig, tyckte jag, att stora klockor ringde in orden i mina öron.

Så slog jag upp ögonen men slöt dem genast igen, ty Marks blick var så stor^xh strålande, att den brände mig.

"Nu måste du stiga upp," sade han i barsk ton, och jag blev så rädd, att jag hastigt kom till fullt medvetande och rusade upp. Det värkte i pannan och när jag tog mig där, blev handen klibbig av blod.

"Så där ja," sade jag och den ljuva känsla, som nyss genomströmmat mig, rann ut i sanden, "det här var trevligt, skall jag nu sys ihop också!"

(Det har alltid varit min fasa, därför att jag en gång på ett sjukhus var inne, då doktorn sydde ihop ett litet barn, som spräckt näsan.)

"Så barnslig du är," sade Mark i tvär ton. "Var glad, att du inte slog ihjäl dig, och

120att vi är så pass nära sjukstugan. Vi går dit genast."

"Men Knallen då —" gnällde jag gråtfärdig av hans sträva röst.

Men Knallen hade travat i förväg direkt n^stallet, där Johanson, den korrekte, som mm sedan berättat mig, blev så rädd, att han aldrig blivit så rädd i hela sitt liv.' Men jag förmodar, att skrämskotten fallit tämligen glest på hans väg.

Det var inte så hemskt att bli ihopsydd, som jag föreställt mig. Men jag har väl aldrig heller föreställt mig, att jag vid händelse av olycksfall skulle ha en sådan som Mark vid min sida. Han räckte fram sin hand och sade:

"Krama så hårt du vill."

Och jag klämde till, ty det gjorde otäckt ont, då syster petade i såret med pincetten. Sedan sydde hon helt förnöjd ihop alltsammans, som om det bara varit ett hål på en strumpa, hon snörpt ihop — och jag var helad.

121Under resten av dagen skämdes jag bort, så att det kommer att sitta i flera månader. Karl band om mig en stor svart sidenhalsduk, "för att jag skulle se ut, som Döbeln vid Jutas", men det var nog mest för att han inte ville se såret, ty som de flesta starka karlar är han rädd för blod och obehagligheter. Mark och Ulla plockade i mig choklad, till dess jag måste be om försköning vid tanken på det lilla hålet i min hörntand, som jag ej kan plombera förrän jag kommer till Stockholm.

Jag börjar nästan tro, att jag hört fel, och att det inte alls var: "kära" Mark sade, för att hela kvällen verkade han trots sin artighet som en isskorpa. Och ändå — när jag skriver detta — pirrar det av glädje i maggropen. — — —

122Den 30 sept.

Naturligtvis skulle han komma just nu, när jag ser ut, som om någon slängt ett svart körsbär i pannan på mig. Inte visste jag, att den galne ingenjören är god vän med Karl och då och då brukar komma hit för att se på verkstaden. Den här gången hade han också "stackars far" med sig.

Till följd av att Magdas hushållerska fortfarande vistas på sommarnöje, svävar Magda omkring hos oss, inte precis som hemmets ängel, men ändå — och alla leva vi för tillfället i stark spänning för, hur detta med "stackars far" skall sluta. Magda är vitklädd från morgon till kväll och turar om med rosa och ljusblå sidenband kring det liljesmala livet.

Jag känner mig som en riktig s. k. badortsmamma och ställer om, att de båda kontrahenterna oupphörligt bli ensamma. En oförutsedd följd av detta mitt nit är, att ingenjören och jag även bli lämnade åt oss själva.

123Mark undviker ingenjören (jag undrar varför?) och Ulla har så mycket att göra i hushållet just nu, att hon bett mig roa den unge mannen de få dagar, han är här.

Jag har verkligen under en hel timmes ensamhet på mitt rum, medan jag lagade ett par silkesstrumpor, funderat över, vad jag skulle göra för att roa honom. Om jag ändå kunde få tag i en bok om det. Det finns ju massor av små böcker om sådant, men ett är jag alldeles säker på, att inte står det i boken "Vad en ung flicka bör veta", som jag en dag hittade inne i Ullas rum. Efter en stunds läsning här och där i den ganska tjocka volymen, fann jag till min förbluffelse, att den egentligen skulle hetat: "Vad en ung flicka icke bör veta."

Det gjorde naturligtvis, att jag slukade den från pärm till pärm, och bara hoppade över ett par kapitel om gymnastik och födoämnen.

Vad bör man roa en ung man med?

Jag har funnit, att han inte alls är så

124besynnerlig, som jag först trodde. Han har sagt mig, att alla människor ha någon liten skruv lös, och att den, som lossnat hos honom, är "Kärlek-till-antikviteter-skruven." (Ett så långt ord, att man borde komma ihåg det till klubbleken.)

I detta fall sade han, är han fullkomligt abnorm och kan spara långa tider för att kunna komma åt det föremål, som han förälskat sig i.

Det var väl därför han såg så sliten ut i staden, stackare. Här är han riktigt flott i ljusbruna kläder och tunna strumpor, och bredvid Mark ser han så ljus och blek ut, att det verkar riktigt intressant. Jag undrar varför han är så blek? Så här på hösten borde han väl fått litet solbränna. Men onekligen är hans ansikte rätt vackert med de blå mandelformade ögonen och den intressanta pannan. Och så har han en så lustigt stor och rund underläpp, som han ofta biter i, vilket gör den än rödare.

125På sätt och vis är det egentligen han, som roar mig, ty han roar mig ofantligt.

Men vad i alla dar skall jag hitta på? Om bara inte Mark vore vid dåligt humör, ty det är han faktiskt, naturligtvis ej som vanliga människor, utan det yttrar sig i en tystlåtenhet, som gör mig helt illa till mods, då han är med i sällskapet. Han urskuldar sig med, att han måste läsa en hel del, då han nu snart skall resa tillbaka till Lund.

Alltså tycks han vara utvilad nu, men jag vågar inte tänka på, hur det skall bli, då han är borta.

126Den 30 sept.

Äntligen har Magda lyckats!

I går, strax innan middagen, kom jag in i vardagsrummet för att hämta en bok. Inne i kabinettet skymtade jag Magdas rosafärgade sidenband i farlig närhet till "stackars fars" grå kostym. Boken låg på bordet alldeles invid de blå draperierna, och just som jag skulle taga dem, hörde jag "stackars far" säga: "Men kära fröken Magda, jag har inga pengar. Det är knappt, att jag själv kan leva på min lön. Min hustru hade ju visserligen pengar, men dem testamenterade hon till Göran, som var hennes älskling."

Detta var för oemotståndligt! Jag satte mig ner och slog upp boken. Magda kunde väl ha begripit, att vem som helst hade kunnat höra henne utan att lyssna. Ju mera jag hörde, desto mer förbluffad blev jag. Detta var således ett frieri. Men det var hon, som friade. Jag ertappade mig själv med att sitta och räkna efter, om det

127var skottår eller ej, men jag har aldrig kunnat reda ut, hur många år det skall vara emellan. För männens skull hoppas jag, efter denna min inblick i erotikens mysterier, att det är många, många år emellan.

Hon gick anfallsvis till väga. Jag vågade inte titta efter, om överrumplingen höll sig till det talande ordet, för hade jag plötsligt stuckit in mitt rufsiga huvud, hade kanske en hel familjs framtida öde blivit förändrat. Aldrig

har jag så väl förstått hur ödets nornor måtte känna det, då de slita av eller knyta ihop människors livstrådar.

Så här gick det emellertid till därinne i kabinettet.

Magda: "Men lille arkivarien, er hustru var kanske, jag vill icke säga slösaktig, men — ja — hon hade alltid mycket dyrbara toaletter."

Härvid suckade "stackars far" hörbart. Jag tror för min del, att han gjorde det vid jämförelsen med sin söta och eleganta hustru, som dog, då hon ännu var helt ung, och

128Magdas fågelfysionomi. Men Magda tog orden på ett annat sätt, som den kniv hon trots "ljuvheten" är, och fortsatte milt:

"Ja, ja, nog vet jag, hur mycket hennes utstyrsel kostat, (jag ser, vad hon skall ha snokat överallt), "men" (och här hörde jag, hur de vissna löven prasslade hastigt), "jag försäkrar, att jag då aldrig ger ut mer an det allra nödvändigaste." (Det är märkvärdigt, vad det "allra nödvändigaste" varierar för olika människor, från änkans sista skärv till Magdas rosafärgade sidenband.)

"Men ni anar icke hur trevligt, jag kan ställa det. I ett hem som ert t. ex. behövs det bara en liten blomma här, en liten puff på kudden där och —" Nu stönade "stackars far".

"--och till sist behövs det naturligtvis

en kvinnas hand, som ordnar det hela." Tystnad. Magda med förnyad styrka : "Jag har tyckt så gränslöst synd om er alla dessa år." (Det var ändå ett intet mot mitt medlidande för gubben i detta ögonblick.)

9. — Ninas dagbok. 129"Jag vet nog, hur det känns att vara ensam. Man går som en ande omkring i rummen, och de långa höstkvällarna då det är kallt och mörkt utanför fönstren, borde man vara två för att förjaga ensamhetskänslan." (Plötsligt med verklig intensitet.) "Man borde vara två, vad säger jag? Men vi äro ju två. Har du inte hela tiden förstått, att vi höra samman?"

Den förfärliga sanningen måtte gått upp för honom i detta ögonblick, ty han suckade som om han haft magknip, och jag skulle just smyga mig ut till Ulla i barnkammaren för att omtala nyheten för henne, då Göran kommer in i rummet och hejdar mig.

"Vad är det fråga om?" sade han med hög röst.

Jag tänkte lägga fingret på munnen (jag menar på min mun, icke på hans), för att varna honom, då Magda, som hört hans röst kom utrusande med peruken på sned och en liten eldröd flamma på vardera kinden.

"Göran — Nina," ropade hon, "så är då

130ni de första, som jag får omtala den glädjande nyheten för. Kom, lille Archibald."

Hon knäppte med fingrarna, som om han varit en liten hund, och som en liten hund såg han verkligen ut, då han kom in i vardagsrummet med svansen mellan benen. "Kära barn, detta är min fästman —" "— och min far," hörde jag Göran mumla mellan tänderna.

I detsamma såg jag upp och mötte hans blick, och båda voro vi så nära ett gapskratt, att det skulle blivit skandal, om inte Ulla anlänt i rätta ögonblicket.

Jag håller henne räkning för, att hon ej ens drog på munnen. På sitt lugna sätt gratulerade hon fästparet, som om det varit det naturligaste i världen (vilket det absolut inte kan vara). Gratulera dem förmådde jag ej, men jag kysste Magda på handen och kallar henne hädanefter: tant. Det blev champagnemiddag. Ingenjören satt bredvid mig, och Mark långt ifrån oss. Men jag kände då och då,

131hur det skuggade till i hans ögon, och det gjorde mig så oförnuftigt glad . . . Karl var vid ett blixtrande humör och höll inte tal endast för de nyförlovade utan för oss allesammans i tur och ordning, och hoppades, att vi andra skulle gå samma väg, som den han och Ulla redan hunnit ett långt stycke på, och vid vars början tant Magda och "stackars far" nu stodo.

"Stackars far" blev till sist riktigt upplivad. Jag fruktar, att det ej var så mycket av fästmöns eldiga ögonkast, som av den goda maten och champagnen . . . Vid slutet av middagen höll han ett långt, hackigt tal, med många "hm" och diskreta hostningar bakom servetten, varav jag endast kommer ihåg en punkt, där han blandade ihop Magda och en gammal gulnad foliant, som "bibehållit ungdomsdoften" — till den grad, att vi riktigt sågo med vilket intresse, han skulle bläddra i Magda för att hitta den där "ungdomsdoften".

Efter middagen narrade mig ingenjören att

132röka min första cigarrett, vilket jag såg, att Mark ogillade.

Men det var, som om en ond ande flugit i mig, och jag är rädd för, att jag pratade en massa dumheter. Ingenjörens artigheter och den blå röken stego mig nog litet åt huvudet.

Inte visste jag, att mina ögon äro "blåare än blåklint" och att min mun, (som är min sorg, därför att den ser så stor och tung ut, att den kunde krossa den lilla hakan), är så lik "ett moget körsbär, att man nästan kan taga miste och bita i den".

Det där sista, tycker jag nu efteråt, inte var vidare fint sagt, och jag är glad, att inte Mark hörde det. Men ingen har sagt sådana saker åt mig förut.---

133Den 30 sept.

Så här har jag tänkt ut det: Jag har en känsla av, att både Mark och ingenjören vilja nysta ur mig mitt inre. Men de ha inte fått tag i samma tråd. Den tråd, som Mark nystar på, går till mina vackraste tankar, det allra bästa inom mig, och därför är jag tillsammans med honom alltid god, renhjärtad och glad.

Men ingenjören har fått tag i en annan sida av mitt jag, och han nystar fram i ljuset allt möjligt, som jag aldrig ens drömt kunde finnas inom mig. Jag är nästan rädd att skriva det — så usel känner jag mig.

134Den 30 sept.

Nu har ingenjören dragit till sig hela sin tråd.

Å! Detta är det förfärligaste av allt, som hänt mig i hela mitt liv. Varför har ingen varnat mig, varför har ingen sagt mig vilka fruktansvärda makter, som kämpa om människan? Nej, jag får inte skylla skulden på andra. Det är jag själv, som varit så gränslöst lättsinnig. Inte visste jag, att man inte får "leka med elden". Men jag är bränd nu, så det svider efter det. Usch då! Om bara inte samvetskvalen funnos. Efteråt gör samvetet minsann sig påmint, varför kunde det inte vara så hyggligt att säga ifrån litet innan?

Ingenjören ville nödvändigt ut och köra för mig i trillan. Där finns bara rum för två, och därför tog han ej med Mark, som jag föreslog.

Det var strålande vackert väder, och han tog vägen utmed sjön förbi ekbacken. Han körde som en kapplöpningsryttare och satt

135i början tyst, framåtlutad med spänd blick och tyglarna strama. Jag var just i tankarna sysselsatt med att placera hans vackra profil på en tavla mot dunkelröd bakgrund, då han vände sitt ansikte mot mig, och mötte min blick.

Först blev jag så rädd, att det kröp i mig. Hans ögon voro skarpa och hårda, och jag tyckte att de trängde tvärs igenom min kropp som kallt stål. Utan att sakta farten sade han:

"Lilla flicka, nu har jag er fast. Jag har er lika säkert, som om vi var ensamma på en öde ö."

Jag begrep inte till en början, vad han menade, men hjärtat flög upp i halsgropen, och jag svalde och svalde.

"Ser ni därborta," fortsatte han, utan att taga blicken ifrån mig, "därborta, där det blånar av berg, dit fara vi."

Nu släppte ångesten mig och slog över i en vild känsla av det humoristiska i hans

136överdrift, och jag skrattade fastän mina knän skälvde.

"Ni är galen," sade jag. "Det var ju det, jag tyckte från första stunden."

"Ja, jag är galen i er. Alldeles galen."

Hans röst var mycket låg och koncis, och han lutade sig plötsligt så nära mig, att jag drog mig undan.

"Ni kommer inte långt ifrån mig," sade han, "det är ju nästan, som vore vi fast-kedjade vid varandra."

Nu efteråt förstår jag inte, hur jag kunde bli så uppsluppet livad, som jag blev. Det är sorgligt, men så var det.

Jag var ej ett dugg rädd längre. Vad kunde han göra mig, här mitt på landsvägen? Och för resten fick jag plötsligt en roande känsla av, att detta var likt en roman, ja, till och med bättre, och att jag var hjältinnan i den. Jag försökte föreställa mig, att jag läste just detta ställe i romanen, och det roade mig så, att jag åter brast i skratt.

137Han drog in hästen och lät den gå med slaka tyglar.

"Jag undrar," sade han, och nu var hans röst så mjuk, att jag måste se på honom. Hans ögon lyste emot mig under de halvslutna ögonlocken, och liksom en liten fågel som blivit fascinerad av en orm, kunde jag inte taga mina ögon ifrån honom. "Jag undrar, vad en sådan där liten rosenknopp tänker på hela dagen? Inte är det väl så mycket. Ni leker, som en liten prinsessa bland blommorna, och vet inte vilka faror, som lurar utanför slottsmuren. Inte sant?"

Jag blev alldeles torr i munnen och kunde inte svara. Hela tiden sade en röst inne i mitt hjärta, att han var en svag och sentimental man, som överdrev betydligt, men han sade orden så vackert — och ögonen drogo mig, mot min vilja.

Vad han sedan sade, kan jag omöjligt komma ihåg. Plötsligt släppte han tyglarna, lät hästen gå hur den ville, och slog bägge armarna om mig.

138Jag blev så rädd, att det föreföll mig, som om hjärtat stannat i bröstet en hel minut, men hans hjärta slog så hårt, som om det velat slå sönder mig med sina hammarslag. Jag tror ej, att han kysste mig, ty jag slet mig lös och försökte komma undan. Men försök att komma undan i en hög vagn, när en stark man inte vill det!

Jag hörde plötsligt upp med allt motstånd och satte mig ner. Jag var så trött, som om jag gått miltals.

"Nu," tänkte jag, "nu blir det något förfärligt," och jag slöt ögonen.

När jag efter en stund åter såg upp, såg jag bara en skymt av hans ansikte, och han körde som om det gällt ett vad. Slutligen vågade jag fram med:

"Är det inte bäst, vi vänder?" "Vi kan inte vända så här mitt på vägen — möjligtvis därborta —"

Hans röst var sträv, och det stramade kring hans mun som av gråt.

Vi foro hem under tystnad. Då herrgårds-

139byggnaden skymtade mellan träden, lutade jag mig litet fram för att se in i hans ansikte, och det var så fyllt av smärta, att jag fick tårar i ögonen av ett slags medlidande, som han nog ej var värd.

Hemma voro alla utgångna. När jag skulle gå uppför trappan till mitt rum, böjde han sig ned och kysste min hand.

"Jag visste ej," sade han, "att ni var ett sådant barn."

Å, om han ändå ville resa! Det är omöjligt för mig att åter möta hans ögon. Jag vill det inte.

140Samma afton.

Jag slapp träffa honom.

Då jag kom ut till middagen hade han rest. Karl sade, att ingenjören hade fått ett telegram från ett bruk, och att han måste resa dit för att se till något. "Alldeles som i en roman," tänkte jag, och kände mig litet stolt mitt i allt eländet, över att ha upplevat något.

Jag kände Marks blick under hela middagen, och den besvärade mig oerhört. Flera gånger försökte jag intressera mig för samtalet och skämtet omkring mig, men hela tiden tänkte jag:

"Mark ser det, Mark ser det," och jag tyckte, att det borde varit ett märke som en ring omkring mig efter mannens starka armar.

Det hettade i hela kroppen, och jag var mycket nära gråten, men se på Mark vågade jag inte.

"Mark har inte någonting med saken att göra," tänkte jag i ena ögonblicket för att i det nästa försäkra mig själv, att ingen annan

141än Mark hade med saken att göra. Plötsligt var det, som om en röst i mitt inre viskat:

"Varför bryr du dig alltid om, vad Mark säger? Varför tar du alltid hänsyn till honom?" och frågan förbluffade mig så, att jag var nära att hälla tallriken full med saftsås, då Karls röst hejdade mig.

"Lilla Nina, lämna litet kvar åt mig," varpå jag brast i skratt och sköt skålen över till honom.

Men frågan gnagde mig hela tiden och pockade på svar, och det var Mark själv, som gav mig det.

Efter middagen sutto vi som vanligt i vardagsrummet. Ulla och Magda sydde och talade om utstyrsel, vilket för tillfället mycket litet intresserade mig, Karl och "stackars far" diskuterade politik, "stackars far" med en enastående virrighet svarande på Karls radikala utfall med, "goddag — yxskaft", och Mark gick av och an och talade med mig

142om Almqvists "Jaktslottet", som han hade läst på förmiddagen. Han avbröt sig tvärt: "Vill du inte komma ned ett tag i biljarden, jag har något att visa dig."

Vi gingo ner. Jag var ohyggligt rädd och trodde, att straffpredikan skulle komma, för naturligtvis visste han alltsammans.

Han gick in i sitt rum och kom tillbaka med ett notblad, och nu märkte jag, att han såg förskräckligt generad ut, fastän han smålog.

"Ser du," sade han," jag sätter ihop litet musik ibland, och vill du ta emot det här, vore det mycket roligt för mig."

Jag tog notbladet. Det var en liten fransk chanson, som handlade om en herde och en herdinna, en skär ros och ett litet vitt lamm. Bredvid hans namnteckning stod skrivet mitt namn och en tillägnan. Aldrig har någon tillägnat mig något, och jag kände mig riktigt högtidlig till mods.

"Har du komponerat det här alldeles ensam?" sade jag och försökte uttyda no-

143terna, men då jag ej kan läsa noter så där direkt från bladet, bad jag honom spela det för mig.

"Det skall jag göra en annan gång." All min oro försvann, som om någon blåst bort den. I själva verket kände jag mig som ett litet barn, som slagit sig illa, och så plötsligt blir upplyft och någon blåser på det onda stället och säger:

"Så ja, liten, däruppe i luften flyger det onda sin väg."

Jag gick upp bakvägen till mitt rum, för att ingen — ingen skulle få se, vad jag fått, och jag har gömt notbladet längst inne i min byrålåda. Och nu vet jag svaret på frågan, men ännu vågar jag inte ens i min dagbok

skriva ut det---------

Refrängen i den lilla chansonen lyder: "La clef du coeur, c'est le secret."

144Den 19 sept.

Nu känner jag att Mark åter har tråden i sina händer, och det gör mig så glad, så glad.

I dag på morgonen var jag ute i ekdungen medan daggen ännu låg kvar. Luften var kall och genomskinlig som glas, solen lyste på de blanka, våta ekbladen, och jag fick plötsligt lust att springa i vild fart. Jag sprang och

sprang rätt mot solen, till dess jag slutligen måste sätta mig på en sten och vila ut ett tag. Uppe på den blå himlen syntes ett litet vitt moln. Jag tyckte, att det liknade en svan med utbredda vingar, och då solen glänste på det, såg jag tydligt en liten prinsessa med gullkrona och gullhår rida däruppe i luften.

10. — Ninas dagbok. 145Den 30 sept.

Sedan jag sist skrev ha vi varit på Bo hos Rönnings.

Det måtte gå förlovningsepedemi i trakten. Nu har den äldsta av f. d. hushållerskans döttrar förlovat sig.

Mary ringde upp en kväll och sade, att vi måste komma. Jag talade med henne i telefonen, och hon lät rätt ynklig, sade att de hade ett fasligt bestyr, därför att alla grannarna nödvändigt skulle bjudas (vilket jag inte tyckte var vidare artigt sagt), och att hon stod "ända upp till knäna i arbete".

Då jag talade om detta för Karl och Ulla, skrattade de, och Ulla sade, att Mary, under de år Ulla känt henne, alltid "stått upp till knäna i arbete" och ändå aldrig gjort ett dugg.

Vi foro allesammans i "käravagnen" och kommo till Bo vid tedags.

"Stackars far" och Magda voro så nyför-lovade, att de nästan överglänste Viola Rön-ning och hennes fästman. Hennes fästman,

146ja. Han var förvaltare på en av godsägarens utgårdar, och han var så mager och med så strävt rödskiftande hår, att jag hade svårt tänka mig, att han kunde hysa några ömmare känslor.

Viola var precis lik sitt namn: Blå, släpiga violögon och för övrigt som en liten ogräddad vetebulle.

Jag är alldeles säker på, att det första hon borde gjort som förlovad, var att raka bort hans mustascher. Ty att kyssa en herre, som har mustascher liknande svinborst, som stå rätt ut i vädret i fullkomlig obstination mot hela världen, kan inte vara trevligt.

Gästerna kommo hela eftermiddagen, och alla fingo te på en stor glasveranda, där den stympade Venus höll till borta i ett hörn bland bladväxter.

De fyra systrarna voro fullkomligt lika varandra utom till längden och för att skilja dem åt, kallade jag dem i tysthet för: Tropp, Tripp, Trapp och Trull. Deras upphov, f. d. hushållerskan var förtjusande,

147tog mig genast i famn och kysste mig mitt på mun, vilket gjorde mig något häpen. Men när den första förbluffeisen lagt sig, fann jag, att hon var den varmaste och raraste lilla gumma. Hennes små grå ögon lyste av välvilja och spredo ett skimmer av hjärtlighet över hela festen.

Jag hade väntat mig, att "den glade unge man", som varit gift med en parisiska, skulle ha något demoniskt över sig. Men antingen han nu alltid varit sådan eller om f. d. hushållerskan format honom efter sitt fetglada mönster, säkert är, att han var det minst demoniska man gärna kan tänka sig. Så tjock och fiegmatisk, som om han tillbringat all sin tid vid ett härligt smörgåsbord med pilsner till.

Där voro en massa människor hopsamlade — ett sannskyldigt notvarp — och där bjöds många rätter till middagen — jag vet ej hur många, ty redan vid fjärde förlorade jag räkningen.

Till bordet hade jag socknens unge pastor,

148vilken hade alla sina vinglas fyllda med vatten och följaktligen inte kunde tala om något lättare ämne med mig, än sin provpredikan, till dess jag var nog hädisk att önska, att vattnet i hans käril skulle genom ett under förvandlas till vin!

Vad jag njuter av ett vackert, långt middagsbord, med vackra blommor, glänsande duktyg och silver och många, många glas. De senare ej så mycket för innehållets skull. Men olika sorters vackra vinglas göra mig alltid entusiastisk. (Stackars pastorn.)

Där fanns en hel mängd söta flickor i vita klänningar, men Mary bibehöll fortfarande rangen av "den sötaste".

Hon satt mitt emot mig vid bordet och vid hennes sida — ingenjören.

Jag hade nästan glömt honom de sista dagarna, och nu dök han plötsligt upp som mitt onda samvete. Men han tycktes då inte ha något ont samvete. Han skålade med mig tvärs över bordet och sade ironiskt:

'Tack för sist, lilla fröken."

149Jag blev så ond, att jag hade kunnat slänga mitt glas i huvudet på honom, men i samma stund kände jag Marks blick, och tvingade mig till ett leende fullt värdigt en romanhjältinna. Men jag tror inte, att en "värdig" romanhjältinna "bakom masken" kunnat dölja en sådan kolossal förtret, som den jag kände då. Man kan väl åtminstone fordra att en karl, som burit sig åt som han, skulle se om än aldrig så litet, vemodig ut, när han träffar föremålet för sin passion. Jag kan inte förstå det.

Nu var han emellertid upptagen av "den sötaste", och det undrar jag ej på. Hon hade en vinröd klänning av något tunt siden och en röd ros i håret, och varje gång hon log mot ingenjören (de gångerna förlorade jag också räkningen på) såg det precis ut, som om hon sagt:

"Jag vill inte — men ni kan ju alltid försöka."

En annan, som drog min uppmärksamhet från pastorns provpredikan, var baronen på

150Högantorp, vilken utan amma och döttrar föreföll tio år yngre. Hans röst hördes över allas och mellan pauserna i bordssamtalet uppfångade jag ord, som jag kände igen från vårt besök hos honom. Värdinnan tog emellertid inte vid sig det minsta utan strålade lika glatt åt bufflar och cowboys, som om de ingått i hennes matordning.

Efter var rätt hölls det tal och efter vart tal blev förvaltaren allt rödare i ansiktet, till och med hans hår tycktes bli en nyans rödare, och han hade ett sätt att draga i sitt rockuppslag, som om kragen skavt.

Lilla fästmön strålade med tårar i ögonen och var vid slutet av middagen mycket söt. Jag är säker på, att förvaltaren njuter mera av henne, när han är utan krage, men att hela tiden ha en krage, som skaver i nacken, måtte inte vara det roligaste.

Jag hade för ett ögonblick glömt pastorn, då han reste sig så häftigt, att min klänningskjol höll på att följa med.

Det föreföll nästan, som hade han suttit

151och väntat till dess alla hållit sina tal, för att riktigt få breda ut sig och övertrumfa allesammans. Såtillvida lyckades han, för att hans tal var längre än alla de övrigas tillsammans. När han började hade jag litet vaniljglass kvar på min tallrik, och när han väl slutat, var tallriken fylld av vaniljsås.

Kunde jag inte tro, att det var omöjligt för honom att avstå från att tala om förvaltaren och punden! Han vecklade in sig till den grad, att ingen av oss visste, om den stackars skruvande karlen vid Violas sida, grävt ned sina pund eller tvärt om, då han beslutat sig för att förvalta Rönnings dotter.

Slutligen lyfte han sitt vattenfyllda champagneglas och utbringade en välgångsönskning för de unga.

Då han kommit i jämnhöjd med mig igen, kunde jag inte avhålla mig ifrån att säga:

"Pastorn är bra lycklig, som har sådana utförsgåvor."

Och fick det milda svaret:

"För dem tackar jag Honom varje dag."

152Efter middagen kom Mark till min undsättning. Han hade suttit bredvid Trull, som efter detta ögonblick träget höll sig vid min sida. Hon var bara femton år, och en verklig liten raring. Det är ett sant nöje att känna sig äldre än någon, då man eljest ständigt betraktas som den yngsta.

Karl hade haft en ung, och mycket vacker fru till bordet, vilken han som bäst underhöll borta vid blomfönstret, då in trippade två små söta flickor på tre och fem år i vita spetsklänningar. Till min häpnad gingo de rakt fram till

den eleganta damen och kallade henne "mamma".

Sällan har jag sett någon, som benämningen "mamma" passat så illa på. Hon klappade dem tafatt litet här och där, förebrådde den ena, att hennes skärp gått upp och den andra, att hon hade litet choklad kring mun, dock utan att avhjälpa någondera delen. Hon verkade, som om hon fått sina barn alldeles av en händelse, och eftersom det nu var ett oeftergivligt faktum, att hon

153hade dem, gjorde hon sitt bästa att gruppera dem omkring sig så, att de klädde henne.

Det gjorde mig riktigt illa till mods att se de små flickorna kravla sig upp på var sin sida av moderns stol för att sedan sitta där som små keruber utbasunande hennes skönhet.

Men kanske är hon en riktig barnkammar-mamma i all tysthet! Jag är rädd för, att jag är för hastig i mina domar.

Om jag skall erkänna det, hade jag egentligen inte så förskräckligt roligt resten av aftonen, vad det nu berodde på. Mary och Mark spelade naturligtvis och de andra pratade, som om de hade haft betalt.

Jag såg nog på Mark, att han inte tyckte om det, och en gång skar han i med en skärande falsk ton och gav i detsamma mig en blick. Efteråt sade han, att frestelsen blivit honom för stark, och hade inte jag funnits, hade han ställt till med ett riktigt "kattrakande" för att överrösta sorlet.

Baronen hade för aftonen kört in min

154samvetslöse ingenjör i ett hörn, och en gång när jag tittade dit, såg jag, att baronen fattat ingenjören i kragen, och jag hörde honom ropa:

'Jag försäkrar er, att hade jag inte lärt mig rida som en cowboy, och hade jag inte haft den sinnesnärvaro, man snart nog förvärvar sig i och med livet i Newyork — så — jag försäkrar er det — hade jag inte suttit här i afton och talat med er."

Jag såg på ingenjören, att han av hjärtat önskade, att baronens sinnesnärvaro och ridkonst varit mindre.

Vi lågo kvar över natten.

Jag låg i samma rum som Tropp, Tripp, Trapp, Trull, vilka förde ett livligt samtal, under det att de alla åto var sin stor vetebrödssmörgås med ost på. Deras snälla mamma hade lagt ett stort päron på min huvudkudde, och medan jag mumsade i mig det, tänkte jag på Mark och drömde sedan, att herden i chansonen kom emot mig med

155en stor nyckel i handen och log så vackert, och i detsamma bräkte lammet:

"La clef du coeur, c'est le secret."

Det var just inte så poetiskt.

Men varje kväll innan jag somnar, viskar jag de där orden för mig själv.

Jag förstår nog inte riktigt deras andemening — men det är alldeles nog för mig att veta, att Mark gör det.

Vi foro hem igen strax efter frukosten. Mary och ingenjören voro försvunna, men då vi kommit ett stycke på väg, såg jag dem sitta nere vid näckrosdammen — mycket, mycket nära varandra.

156Den 30 sept.

På mahognybyrån inne i kabinettet står en stor alabasterskål på fot.

Om morgnarna, när solen skiner in i rummet, fångar alabasterskålen alla solstrålarna — och blir alldeles genomskinlig av vitt, skarpt ljus.

Ibland känner jag mig frestad att taga skålen mellan händerna och tömma den till botten — i djupa drag dricka in solljuset.

Jag föreställer mig, att jag efter den drycken skulle bli så glad och så lätt om hjärtat.

157Den 30 sept.

Bestämt har jag inte i dag tömt alabasterskålen till botten.

Jag kan inte gå ordentligt, jag dansar fram.

Jag känner inte igen mitt eget ansikte i spegeln, därför att ögonen lysa, som om allt det solljus jag tömt, ville tränga sig fram genom dem.

158Den 30 sept.

Vad man ändå lätt blir nedstämd, när man varit för glad! Jag har nog misstagit mig. Hans ögon stråla ju alltid av vänlighet. Det är bara jag, som är så barnslig och inbillar mig att det endast är, då han ser på mig, som hans blick blir så varm och längtande.

Nu skall jag inte möta hans ögon en enda gång. Nehej! Han skall nog få se han . . .

159Den 11 okt.

En trist dag. Det är inte alls roligt att gå omkring som en nunna med nedslagna ögon.

Karl retade mig vid eftermiddagskaffet och sade, att festen på Bo måtte tagit musten ur mig, och att han tänkte skriva hem till mina föräldrar att det var nödvändigt, att jag stannade en hel månad till hos dem för att vila upp mig.

Ulla sade oupphörligt:

"Men Karl —"

Hon såg nog, att jag ej uppskattade skämtet något vidare.

Mark har hela dagen gnisslat på fiolen nere i sitt rum.

160Den 2 okt.

Ulla och Karl måste fara och höra på ett föredrag och Mark och jag sutto hela eftermiddagen nere i biljarden och pratade. Där finns en sådan liten trevlig, grön soffa, som är så mjuk, att man sjunker ner, som skulle man aldrig mer kunna komma upp igen.

Vi talade om alla möjliga likgiltiga saker, ända till dess det bara fattades några minuter till Karls och Ullas hemkomst. Då avbröt han mig mitt i en mening och sade hastigt utan att se upp:

"Tycker du, att det skulle vara mycket obehagligt om du vore gift med en man, som egentligen inte kan intressera sig för något annat än musik, fastän en massa andra saker borde intressera honom mer?"

Det kom så plötsligt över mig, att jag blev alldeles het. Lyckligtvis var det ej så ljust i rummet, men jag drog mig för säkerhets skull längre in i mitt soffhörn.

Vi voro tysta en lång stund. Men då han tydligen väntade på något slags svar, slängde

11. — Ninas dagbok. 161jag fram litet svävande "att jag inte visste — att jag trodde — att jag inte tänkt på den saken —"

Då såg han upp och log: "Men var snäll och tänk efter nu," sade han.

I samma ögonblick hördes Ullas och Karls röster ute i tamburen.

Då vi gingo ut till dem, tog han alldeles vid dörren min hand och tryckte den så hårt, att jag velat skrika högt — av glädje.

Jag kan inte skriva i kväll, fastän jag hade stor lust att fortsätta. Men orden vilja inte ordna sig på papperet.-——

162Den 11 okt.

Nu har jag "tänkt efter" och "tänkt efter", men kanske att "tänka" inte är rätta ordet, ty jag känner bra mycket mer. Om Mark bara ville säga något nu. Men det är, som om han glömt bort alltsammans, och vi tillbringa dagarna,

som om ingenting hänt.

Men det har hänt något.

Jag upptäckte häromkvällen, att alla mina planer för vintern om att arbeta på min målning, smugit sig undan som skrämda råttor. Kanske — kanske är det så, att jag är sådan, att jag offrar alla mina intressen — för att få vara hos den jag håller av? — Kan det vara rätt?

163Den 11 okt.

Varför skulle jag inte göra det? Så egenkär jag är! Vad är jag emot honom? En liten flickunge, som inte har någon åsikt stadgad, inte någon talang färdigbildad.

Nej, jag kommer att utan betänkande bara gå rätt in i hans famn.

164Den 11 okt.

Nu har jag läst igenom min dagbok för de här två månaderna och för första gången i mitt liv tänkt medvetet över mig själv. Jag förstår nu alltsammans så väl. Det är han, som fått mig att förstå, genom samtal, musik, men mest genom sin rena, goda blick.

Jag har blivit kvinna med ens.

Jag är glad däröver, men på en gång gör det mig het av oro och längtan.

165Den 11 okt.

Jag försöker att gå till botten med mig själv, men hur jag lodar och lodar i mitt eget hjärta — stöter jag på honom överallt. Han har under denna tid så smugit sig in i mitt väsen, att jag inte längre kan skilja på honom och mig själv.

172Den 11 okt.

Nu — nu — nu.

Nu slutar jag den här dagboken.

Varför skulle jag skriva dagbok, då jag har honom att tala med, då jag kan berätta för honom om alla mina tankar, allt vad jag upplever, allt vad jag grubblar på — bara lägga alltsammans i hans stora, vackra händer och säga:

"Tag det! Allt — allt är ditt. Ditt för hela livet."

Alltsammans gick så hastigt. En eftermiddag då jag kom ut i sälen, stod han där vid nothyllan och letade efter ett nothäfte.

Bägge två letade vi igenom hela hyllan, men det häfte, han ville ha, var som bortblåst. Vi blevo allt ivrigare och varmare!

Just när jag kommit till nedersta hyllan och ligger på knä och river igenom alla noterna, säger han:

"Nina."

Jag såg upp och mötte hans blick.

"Nå-å?" sade han, och hans ögon voro

167så klara, att jag tyckte mig se rätt in i hans själ.

Då tog han bägge mina händer och lyfte mig upp till sig.

168ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Ny Skönlitteratur.

HENNING BERGER:

Noveller i pastell. 5: 50.

ANNA LENAH ELGSTRÖM:

Mödrar. 5: 75.

ELSA GILLE:

Vi stackars kvinnor... 3: 75.

GUSTAF HELLSTRÖM:

Bengt Blancks sentimentala resa. 4: 75.

DEN INBITNE:

Myrrha och malört. Snällt och elakt från Göteborgs horisont. 3: 50.

POUL LEVIN:

Den lycklige mannen. Berättelse. 3: 75.

ERIK SPARRE:

Skärgårdserotik. 3 kr.

MARIKA STJERNSTEDT:

En offlcershistoria. 5; 50.

LUDWIG THOMA:

Tjuvpojkshistorier. 2: 75.

GUSTAF ULLMAN:

Fröken Klåfinger. Skisser och berättelser.

3: 25.

H. A. VACHELL:

Familjen Q. 3: 75.

HASSE Z:

Anna-Clara och hennes bröder. 3: 75.